

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnine in oznanila (inzerate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 294.

V Ljubljani, v soboto 23. decembra 1893.

Letnik XXI.

Slava Bogu na višavah!

Najvažnejšega zgodovinskega dogodka spomin se praznuje juternji dan — rojstvo božjega Sinu, prvi prihod Odrešenika in Sodnika vesoljstva. Zgodovina človeštva se s tem dogodkom dviga visoko iznad sebe — stika se z nebeskimi višavami, stika se z Bogom samim, ki v človeški natori prihaja učiti in žrtvovati se in voditi. Vsa zgodovina je sicer velika, vidna apologija božja, ubran slavospev njegove pravičnosti in ljubezni, a v rojenem božjem Sinu se skupljajo vsi žarki te pravičnosti in ljubezni, kakor v jedni točki veličastno-milo osvetljujejo in prerajajo ves svet.

Ta dogodek je zato težišče in središče vesoljne zgodovine sveta a tudi zgodovine sveta v malem (mikrokozma) — človeka, v katerem se zrcalijo svet in njegove dogodbe. Kar se naslanja ob to težišče, je stalno in v stalnosti — mirno; kar hoče temeljiti drugje, ima že samo po sebi značaj nestalnosti in nemira; s tem pa tudi obsodbo — propada.

Posamniki in narodi so često v svojem napuhu hoteli odtrgati svojo natoro in svoje moči od tega središča, a v tem so se tirali v pogin. Previdnost božja jim je dokazala ad absurdum, da je prazno njihovo delo, če ni postavljeno na vogelni kamen, ki je Kristus. Polovičarstvo in uboštvo njihovo se je jasno pokazalo, če so tudi z bliščečim imenom napredka in omike nastopali. Vse politično, pa tudi vse estetično prizadevanje brez Kristusa je brez pravega sadu in smrti mu je gospodar; jok in stok nebrojnih čet je pa spremlja; sreče, ki je želi vsak posameznik, i vsaka skupina ni pri takem prizadevanju. Zunanjega napredka sijajni znaki se kažejo na zunaj, a v duši ne; srce človekovo ni napre-

dovalo z njimi; notranjega nepredkaišes zastoni.

»Omika, veda, umetnost« kličejo plačani klicarji v svet; »Evo tu je sreča človeštva!« A svota zla in bede nadkrilja čim dalje tem bolj svoto veselja in slasti. V zunanji omiki je napredovalo človeštvo, v sreči pa ne! Omika brez Kristusa nima znakov pravičnosti in ljubezni; mrzla in prazna je.

»Politični napredek: svoboda, absolutna narodnost, politična prava«, kriče drugi, a namesto sreče, namesto miru prizivljajo sovraštvo in boje. Tudi politični napredek brez pravičnosti in ljubezni, brez Kristusa, ne hasni nikomur, pač pa nebrojnim škoduje. Koder se je država ločila od središča svojega, tam stoji le še na lončenih nogah in dolgo ji ni obstanka. Stalnosti nima, niti miru.

O prvem božiču so herodijanci in farizeji in saduceji političnih strastij navdani v svojih palačah brez miru in brez zadovoljnosti kovali naklepe proti svojim nasprotnikom; ubogi pastirci pa so pri svoji čredi nepopisnega blaženstva polni ponavljali angeljske pesmi, katere so tudi njihovemu srcu oznanjale in stvarjale mir in srečo. Saj so prvi počastili včlovečenega Boga; in koder se iz vsega srca resnično ozove »slava Bogu na višavah«, tam tudi vskali kot nebeško plačilo »mir ljudem na zemlji«.

Evo rešitve vseh velikih vprašanj, ki mučijo človeštvo: Dajte Bogu kar je božjega — slava mu na višavah in on vam bodal miru, ki ga iščete. Novorojenega Izveličarja prvi nauk je to in vsi, ki so se kedaj stalno osrečili, so spoznali njegovo resnico. Svetega večera veselje in mir je vsakemu na ponudbo: — posamnikovemu srcu, pa tudi družinam, narodom in državam, Pravica in ljubezen je že vzišla in obsije vsacega, kdor je dobre volje, da jo vsprejme. Nikdar ne

zaide, razven tistemu, ki si sam izbere temo. S pravico in ljubeznijo pa zazori sreča in mir!

»Ljubite se mej seboj« in vsakemu svoje« kliče Izveličar in kaže tudi sredstva, kako izvršiti ta opomina. Sveta cerkev nadaljuje njegove nauke, kliče vse ljudi naj časté Boga in naj se od njega učé ljubezni in pravičnosti.

Naš vek je ne poslušal in odtod je toliko zla, odtod socijalni nered, odtod vedna nevarnost, da se vse, kar se zida v socijalnem obziru, siloma ne podere in ne poruši zidarjev in še nebrojno drugih. Drugi temelj so si izbrali, ne krščanske ljubezni in pravičnosti v Kristusu; zato so na slabem. Delavci n. pr. iščejo zase pravice, toda h krati javno trdijo v svojih socijalističnih listih, da zanje ni Odrešenika in o Božiču se spominjajo le sebe kot zavednih proletarijcev, češ, da se od teh nadejajo odrešenja. Narodi se bore za svoja prava, a pri tem pozabljajo, da ima katoliška cerkev, kot zastopnica Izveličarjevih idej pravičnosti in ljubezni v sebi prvi pogoj za njihov obstoj in razvitek. Države se trudijo, da bi iznašle sredstvo k splošnemu blagostanju in rešile to vedno se ponavljajočo uganko. A njihovi naporji ne kažejo uspehov. Vedno bolj vsak-sebi gredo posamni slojevi, vedno večje brezdnost je mej njimi; tudi bajoneti in kanoni jih ne bodo mogli več združiti, še manj pa abstraktni pojem novodobne države. Pravičnost z ljubeznijo jedini sta temelj državam in teh dveh izvor je v včlovečeni Ljubezni in Pravičnosti v solncu pravice — Kristusu Bogu našem.

Preveč je teme, preveč je mraza. Premalo mislijo voditelji, tavajoč s tistimi vred v mraku, ki jih vodijo, kam gredo. Srca vedno bolj zamrzujejo in nikakor se še ne odpró, če kdo v imenu našega časa idej napredka in omike, znanstva, umetnosti ali politike trka ob nje in prosi vstopa. V imenu

LISTEK

Slava Bogu... mir ljudem...!

Napisal Josip Jaklič.

Odložil je paleto in čopič.

Zapalil si je smodko ter se usedel na naslonjač. Neprijetne misli so mu rojile po glavi.

»In če ne dobim razpisane nagrade, kaj potem?«

Nevoljno je otrese pel pepel raz smodko, ter nemo zrl pred se.

»Potem?«

Puhn timer dvakrat, trikrat, gledal za višnjevkastim dimom in zopet ponovil: »Potem?«

Nihalo na uri premikalo se je počasi: tik — tak, tik — tak....

»Hladno je... Ogenj v peči ugaša... Roké so mi otrpnile.«

Porinil je nekaj polen vanjo in se zopet usedel.

»In čemu vse to, čemu? Je-li moja krivnja, da se moram plaziti za kosom kruha in pripogibati svojo glavo, v tem ko jo drugi nosijo po konci? — Čemu?«

Vgriznil se je v ustnico in znal si ni odgovora.

Mlad, poln idealov prišel je iz daljne svoje domovine v veliko mesto, hoteč si z umetnostjo osvojiti svet, pridobiti si slave in priznanja, ola-

goditi si življenje. Delal je, trudil se je, no zaman. Občinstvo ni mu sicer odreklo talenta, kritiki so se ga celó zdaj pa zdaj blagohotno in vspodbujevalno spominjali, ali mladostne sanje se mu niso hotele uresničiti. Ostal je nepoznan; komaj v umetniških krogih vedeli so nekateri za njegovo ime. Boril se je z bedo, zatajeval se. Ali bedo samo bi že še bil prenesel, toda huje nego le-ta trlo ga je samoljubje.

Še jedenkrat poskusiti je hotel svojo srečo. Umetniško društvo razpisalo je veliko nagrado. Ako bi jo dobil, ne bil bi rešen samó gmotne bede, temveč njegovo ime bi tudi mahoma zaslulo daleč izven domovine. Delal je marljivo, a brez navdušenja. Laskal si je, da mu bode morebiti sedaj sreča mileja. Pod njegovim kistom vstajala je »Nada« v vsej svoji nebeski krasoti; ali v srce ni se mu vselila.

Pogledal je še jedenkrat dovršeno sliko, potem pa jo odposlal.

Minolo je nekaj dni,

Bil je sveti večer.

Celo popoldne je mladi umetnik nestrpno pričakoval, da izide večerni listi. Opoludne je razsojevala jury in brez dvojbe prinesli bodo uže danes listi rezultat. Nemirno hodil je po sobi gori in doli, ter razmišljal.

»In če ne dobim nagrade, kaj potem?«

Zmračilo se je. Ogenj v peči je ugasnil.

Ogrnil je paletot ter hitel na ulico. Sneg mu škripal pod nogami: bilo je ledeno-mrzlo. Studen sever zvižgal je po golem vejevju v platanovem drévoredu in stresal belo ivje raz drevesa. Ali on vsega tega ni čutil.

V bližnji trafiki kupil si je večerni list, razgrnil ga takoj na ulici in iskal dotično poročilo.

»Jury umetniškega društva prisodila je danes razpisano nagrado mlademu, nadarjenemu umetniku baronu X, za doposlano sliko »Obup«.

Zagrohotal se je krčevito.

»Nič!«

Strgal je časopis in drvil dalje po ulicah: Elegantno oblečeni ljudje, krasno razsvetljene prodajalnice, vse nekako slovesno, prazniško.... On tega ni videl... Drvil je dalje....

»A kaj hočeš vendar?... Kaj hočem?....«

Govoril je poluglasno in zagrohotal se je na glas. Memošetajoči se ljudje so pa začudeno pogledovali.

»Kaj hočem?«

In zopet se je zagrohotal.

Drvil je tjekaj konci mesta.

»Je-li mar vredno živeti, ko vendar življenje ni drugega nego dolga, nepregledna vrsta prevar? Čemu moram jaz hoditi peš, ko se drugi vozijo, čemu trpeti bedo, ko živé drugi v slastéh in razkošju? — Mar nisem tudi jaz človek? —

Kristusovem jedino se proganja noč v umu in srcu; stalna, živa gorkota zareča v ljubezni božji, okrepljač se v sveti nadeji, zmora jedino predbožični mraz.

Toda je-li to možno brez boja? Je-li mir — Božičev dar — možen brez velikih sprememb? Nikakor ne. Božič je prerodil svet, a ne nakrat, ne brez hudih bojov. Vsak kdor se hoče udeležiti njegovega miru, mora si ga izbojevati in sicer najprej v samem sebi. Zatajevanje ponižnosti in potrpežljivosti daje srčnosti uspehov. Boj Kristusov in njegove cerkve, boj katerega sad je mir v temeljen na pravičnosti in ljubezni, mora biti boj duhov, ne sile, saj duhovi vladajo in rabijo sile in ne narobe.

Ta boj je pridela sv. katoliški cerkvi zastopnici stalnega božjega miru ime: Ecclesia militans — bojujoča se cerkev, bojujoča se — za mir človeštva.

Boji, ki imajo drugačne sebične namene, niso upravičeni, a zraven vodijo grozo in gorje in nesrečo kot spremljevalce seboj in kot sad boja za seboj. Nam ne sme biti mesta v njihovih četah. A miru ni brez bojov! Pozemeljska in nebeska družba kakor ju imenuje sv. Avgustin, se ne vmirita do konca dni. Veliko je blagrov, ki jih moramo braniti narodu in državi, še več jih je, ki jih moramo pridobiti. Mnogo je neurejenega, a mnogo je še dobrega, mnogo je še zdravega in čilega. Kdor bi to tajil, je obupal in si sam zavezal svoje sile. Nesrečnik je in z njim vsi tisti, ki kaj pričakujejo od njega. Bolj nego kdaj se ob svitu božičnih luči spominjamo, da je tudi v našem narodu, tudi v naši državi marsikaj svetlega, da je še mnogo src, ki si pošteno želé dobo pravičnosti in ljubezni in ki v značajnem delovanju naslanjajo se na Izveličarja in od njega se učé, skušajo pripraviti sebe in druge, da bi bili sposobni vsprejeti božični pozdrav: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Zato zeleč, naj bi se vrsta njihova od dne do dne množila, polni veselih nadej praznujemo božični dan.

Mir ljudem na zemlji.

Od vseh strani sedaj prihajajo kaj osodopolna poročila, ki kažejo v kaj nevarni luči sedanje človeško družbo. Skoro slednji dan slišimo o novem gibanju anarhistov in socialstov. Ni je skoro več evropske države, v kateri bi ne bilo teh razrušujočih elementov. Celo v Srbiji in Bolgariji, ki še-le stopajo v krog evropske kulture, se že kažejo žalostni znaki anarhizma. Oblike so v raznih državah različne, namen je pa eden in isti.

Ravno isti vzrok ima ruski nihilizem, kakor francoski anarhizem in poslužuje se tistih hudobnih sredstev. Najbrž so isti hudobni motivi vodili zločinca, ki je v Rakonicah na Češkem vrgel bombo v vežo odvetnika Wolfa, kakor onega, ki je vrgel bombo v gledališču v Barcelonu ali pa v francoski

zbornici poslancev. Vzroki tej žalostni prikazni tiče jako globoko, kar kaže že to, da anarhizem ne domuje več le v nižjih slojih prebivalstva, temveč sega tudi že mej omikance, vsaj se poslednje dni iz Francije poroča celo o učenih možeh, ki vidijo izhod iz sedanjih nezdravih razmer le v popolnem razrušenju vsega obstoječega, da se bo potem na razvalinah sedanjega društvenega reda razvilo drugačno boljše socialno življenje.

Vidi se, da anarhizem izvira iz nekega obupa. Ljudje že ne vidijo nobenega drugega izhoda iz te kapitalistične dobe, ki povsod gleda le na bogatino in zatira uboge. Ta obupnost je temvečja, ker so ljudje po novodobnih šolah izgubili vero in z njo tudi vsako upanje na boljše bodočnost na onem svetu, vero v onega pravičnega sodnika, ki bode popravil vse krivice.

Po vseh evropskih državah sedaj premišlujejo, kako bi odvrnili nevarnosti, ki preté sedanjemu socialnemu stanju. Na Francoskem so bili sklenili več zakonov proti anarhistom, v katerih so zaktevali liberalni možje mnogo tiste svobode, katero so poprej zagovarjali. Celo v Švici se misli na poostrenje zakonov proti anarhistom in zlasti omejiti tiskovno svobodo. Celo Anglija, ki je bila dosedaj zavetje političnih zločincev, ne misli več dajati zavetja društvenemu redu nevarnim elementom. Pred vsem pa moramo konstatovati, da se jako malo povprašuje, kaj je vzrok sedanjim ne-normalnim razmeram in kako bi se dalo to odstraniti. Kadar se hoče kaka bolezen ozdraviti, se mora najpoprej spoznati njen vzrok, kateri se mora odpraviti. Brez tega je vse zdravljenje le mazačenje, ki more več škodovati nego koristiti.

Od sredstev, ki se sedaj mislijo porabiti, mi ne pričakujemo nobenega uspeha. Le pogledmo Irsko. Vse izjemne naredbe, vsa policijska sredstva se niso obnesla. Vendar je Irsko majhna provinca, ali anarhizem pa ni več omejen na nobeno provinco, ne ovira ga več nobena državna oblika. Ravno tako vspeva v absolutni Rusiji, kakor v svobodni Franciji, ne pozna več nobenih mej, nobene narodnosti. Nemški anarhist zmatra francoskega somišljenika za brata, domačega kapitalista ali meščana pa za sovražnika. Tudi anarhisti ne kažejo več nobene bojazni. Z nekako ravnodušnostjo doprinašajo svoja hudodelstva. Vse se vrši po nekih gotovih načrtih, ki izvirajo od duševno vse-kako prebranih mož, ne pa od kakšnih bebecov, kakor bi nekateri liberalni listi radi stvar presukali. Zaradi tega pa policijske naredbe ravno tukaj ne morejo doseči pravega uspeha.

Socializem in z njim anarhizem, ki se-le po obliki loči od socializma sta posledica liberalne gospodarske sisteme in verske mlačnosti, ki je tudi delo liberalizma. Dokler se te dva vzroka ne odpravita, je žastonj govoriti o kakem uničenju anarhizma. Liberalizem je po načelu neomejene svobode dovolil, da sme močnejši izžemati in po svoji volji zatirati slabšega, ki se sme seveda braniti v

kolikor mu dopuščajo slabe moči in zakoni, ki so pa največ delo liberalcev in torej varujejo interese »gorenjih deset tisoč«.

Dokler se tej liberalni svobodi ne naredi konec, tako dolgo ni misliti na kako zboljšanje socialnih razmer, pa tudi ne na uničenje anarhizma. Žal, da ne vidimo, da bi se kje ravno pripravljali na to delo. Govori se pač dosti, ali stori se pa v tem oziru le malo, ker sebičnost le prerada premaga dobre namene in pa zapoved krščanske ljubezni. V nekih krajih so hvalili encikliko papeža Leona XIII. o socialnem vprašanju, ali le premalo se stori, da bi se prenesla v javno življenje. Posamezniki tudi velikega dela ne zmorejo, države se ga pa ne lotijo, ker se bojé kako škodovati liberalni koristi. Poleg tega je pa potrebno začeti že pri mladini delovati. Že šola mora začeti delovati proti anarhizmu. To pa more storiti le krščanska šola, v kateri se otroku vcepijo v srce dolžnosti, ki jih ima do Boga, do bližnjega in pa do oblastev. Sedanja mejverska ali brezverska šola tega ne more storiti v zadostni meri, ali pa sploh ničesa storiti ne more. Treba je, da se v ljudstvu oživi trdna vera v Boga, v njegovo dobrotljivost in pravičnost, da potem izgine tista obupnost, ki sedaj tira ljudi anarhizmu v naročje. Pred vsem je treba cerkvi povrniti povsod svoje pravice, da bode mogla tudi v socialnem in vzgojevalnem oziru razviti svoje delovanje. Dokler se to ne zgodi, bode trajal boj mej raznimi sloji človeške družbe z raznimi strahovitimi sredstvi, najhujše kazni ne bodo ustavile tega boja. Le vera, prava krščanska vera bo pokazala pot iz sedanjih zmešnjav in dala, česar se pogreša, zadovoljnost in mir ljudem na zemlji.

O liberalizmu.

2. Publice.

Važno vprašanje se nam vsiljuje. — Kakšno orožje neki uporablja liberalizem, da doseže svoj namen? Uprav v tej točki se vidi duh, katerega so vcepili liberalizmu njegovi poglavitni varuhi — židje. Oropali so za-se krščanski veri njene lastne ideje, njena lastna načela, njene težnje, in sicer z — brezprimerno hladnostjo in predrznostjo.

Vendar se liberalizem drzne trditi, da je izcela njegovo in lastno gëslo, katero si je on sam napisal na svojo zastavo: „Svoboda, enakost, bratstvo!“ Dalje pravi, da more le on jedini s temi načeli rešiti ljudstvo in da tepta krščanstvo ta gësla v prah in blato, da je krščanska vera in vera sploh sovražna napredku, prosveti, da je — nazadnjaška.

O tem piše imeniten opazovatelj človeške zgodovine sledeče:

„Ko je začela v prejšnjem stoletju nevera pod krinko modroslovja napadati krščanstvo in cerkev, ukradla je prav krščanstvu tri velike ideje: idejo svobode, enakosti in bratstva. Nevera jih je na

iskal sem resnice, veroval v ideale. — Kaj je ideal? Pojem, katerega vsebina je strohnela uže pred stoletji. In resnica? Kje je resnica? Je-li sploh kje resnica? Kaj je njeno bistvo? — Bistvo resnice, oj, to bi moralo biti nekaj krasnega, nekaj veličastnega! Resnica? — — — Morem li jaz za-to, da moram živeti? . . . Koliko nasprotstvo! — Življenje? nadležen mrčes, katerega se treba otresti.“

Prišel je konci mesta.

Širóke, blatne ulice, tlá začrnela od dima posamnih tvornic, tu in tam kaka zanemarjena, pritlična hišica . . . V daljavi se čuje šumenje vode . . .

„Še nekaj trenotkov in končano je!“

Zavil je memo male, razsvetljene kočice. Vesel otročji krik. Božične pesmice zazvene so venkaj ter mu udarjale na uho.

„Kaj je neki to? — Čemu bi ne bil tudi sam nekoliko zvedav?“

Pregazil je debelo snežno odejo, ki je pokrivala cesto, in stopil pod okno.

Četvorica ali petorica ubornih otrok klečala je v kotu pred jasicami, ter prepevala božične pesmi. Drobne raznobojne svečice brlele so pred njimi in na žici visel je od stropa krilatec, držeč v zlatih črkah napis: „Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis!“ — Na mizi stalo je božično drevesce, obloženo z jabelki in drugimi slaščicami, poleg mize pa je sedel siromašno

oblečen mož tridesetih do štiridesetih let. Globoko vdrte oči, žuljave roke pričale so, da je njegovo življenje neprestan boj za življenje. Ali nek tajinstven odsev sreče iskril se mu je razlice in zadovoljno se smehlja je zrl je na kopico otrok in na ženo, ki je s prekrizanimi rokama, veselih lic sedela na drugi strani mize.

Bil je to ganljiv prizor tihe rodbinske sreče.

Slikar upiral je nemo pogled skozi z ledenimi cvetkami okrašene šipe in srce se mu je jelo tajati. Spomnil se je nekdanjih, srečnejših božičnih večerov daleč tam v očetni hiši, spomnil se je, kakó je v mladih dneh še sam klečal pred jasicami. In kakó lepe so bile! In kako srečen je bil on!

„Je-li res potreba bogastva, je-li res potreba slavnega imena za srečno življenje?“ povprašal se je.

Odgovoril si ni ničesar. Molčal je in nemo zrl še nadalje skozi okno.

V daljavi zabrnili so zvonovi, vabeči vernike k polnočnici. Zdeli so se mu nekam znani ti tajinstveni zvoki, saj čule so se iz njih takó jasno, takó milobno besede angeljeve: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Na drugi strani pa je šumelo kalno vodovje veletoka, kakor bi hotelo reči: »Pridi semkaj, ubogi zemski črv, da Te pritisknem na mokre

svoje prsi! En sam trenotek in končano bode: našel bodeš mir in srečo, katero si zaman iskal v življenju.“

In to šumenje glasilo se je takó turobno, takó vabeče . . . ali slikar ni ga čul več. Po srcu razlivalo so se mu drugačne, mirneje melodije božičnih zvonov, oznanjujočih človeštvu veliki trenotek, ko se je včlovečil Bog, hoteč odrešiti človeštvo njegove bēde.

Stopil je od okna in se napotil v bližnjo cerkev k polnočnici. In kar je gledal v trpinovi sobi v majhnem, isto je videl v cerkvi v velikem: Revni, odrešenja potrebni rod človeški klečal je tukaj spominjajoč se trenotka, ki so nebesa poljubila zemljo ter rosila Odrešenika na zapuščeni svet, brata trpečemu človeštvu . . . In tedaj je na novo vsplamtela v srcu umetnikovem že vgašajoča ideja krščanska, ideja bogo- in bratoljubja, ideja prevredna, da jo umetnik po milosti božji in lastni energiji človeštvu predočuje v dovršenih podobah. In ta ideja se je umetniku ta sveti večer nebeško — lepo kazala — v jasicah! Tu je ubog umetnik zopet našel Boga, našel samega sebe, našel — dovršeni umetnosti vzor in namen . . . Podoba vtlesjenja krščanske Nade polnila mu je duha. In ko se je vlegel počivat, zazibal ga je spanec v lahne sanje in v teh sanjah je ta podoba poteza za potezo vedno jasneje in določnejša plavala pred očmi in drugi dan, sveti

svojo zastavo napisala, da bi se pod njo bojevala proti vsemu, kar je bilo ljudstvu dosedaj sveto. . . . Ta boj se je končal, pa kako grozno! Strašno je zagrmel v francoski revoluciji glas: „Svoboda, enakost, bratstvo!“ Glas, ki ga je spremenil liberalizem v glas besnosti, je grozovito zadonel nad morjem krvi in solz, nad brezdomno nevere, morilstva in samosilstva!

Danes moremo reči nekaj podobnega o besedi „napredek“. „Napredek“ je ono géslo, katero se glasi v vrstah nevernega liberalizma, ki se vali kakor val, da bi podr in uničil cerkveno zidovje. Z „napredkom“ se baha liberalizem in na drugi strani očita krščanski veri in cerkvi, ki je prava učiteljica „napredka“, nazadnjaštvo.

A vendar je ideja napredka ideja popolnoma krščanska! Jedino krščanstvo je izgovorilo to idejo, izvrševalo jo in branilo! Vrh tega jedino krščanstvo zagotavlja to idejo; ves napredek bi moral hipoma iz sveta izginiti, brž ko bi izginilo krščanstvo. . . . (Dr. Alb. Stöckel: „Christenthum und die Fragen der Gegenwart“, str. 77.)

Poslušajmo še dalje, kaj pravi o tem drugi poznavalec človeške zgodovine, J. Huber, profesor v Monakovem: „S krščanstvom je stopil v svetovno zgodovino pravi pojem o dostojanstvu in pravu človeške osebe. . . . Brž, ko je bil zaradi krščanstva zelo bogati in neskončni plemeniti pojem o svobodni, s pravicami obdarjeni človeški osebi izcela splošno znan, spremenil se je tudi ves državni in družben red. Tedaj je postal ta krščanski pojem nekako srednji pojem, ki giblje z vso krščansko zgodovino in povzdiguje krščansko življenje zmirom k višji omikanosti, človekoljubju, napredku in svobodni. . . .

Če se pa dandanes nekateri pripravljajo, da bi krščansko državo uničili, tedaj dokazujejo s tistim neumnim namenom, da ne poznajo bistva krščanske države. Vse velike ideje imajo svoje korenine v krščanskih načelih o svobodni in svobodni človeški osebi. Vsaka država bi nehala biti krščanska, ko bi odpravila v svoji uredbi ta načela. S tem bi država sama napadla le humaniteto in civilizacijo, kateri izhajata iz krščanstva, v katerem imata jedini temelj in izvir.“

Liberalizem ja ukradel tedaj krščanstvu njegove najvzvišenejše ideje; razglasil je slovesno, da hoče z njimi rešiti narode, — in glejte, kako nedosleden je liberalizem v svojih obljubah in dejanjih!

Napisal si je na svoj ščit krasno géslo: „Prostost, svoboda! Svoboda, to je najkrasnejši dar človekov, to je najboljši znak njegove dostojnosti, njegove vlade nad vsemi stvarmi. Prostost povišuje človeka, napolnjuje njegovo srce s ponosom, njegovega duha žene višje in višje; to je biser, ki je vreden človeškega življenja; biser, za katerega je žrtvoval človek že tolikokrat svoje življenje in ga posvetil s svojo krvjo!

Hoče-li kdo razvneti v človeških srcih dremajoče strasti, hoče-li zá-se pridobiti brez potú in

in truda naklonjenost ljudstva, da bi je uporabil kot sredstvo v svoje namene, ne more boljšega storiti, kakor da stopi pred množico, kliče: „Svoboda, prostost!“ Zraven naj še nariše s svetlimi barvami in z živimi besedami, kako vzdihujó še v sužnosti, ki je človeka nevredna, kako vežejo njihove roke verige gnusnega robstva, in kako stiskajo njihove glave okove krivih naukov, vraž, raznega babjeverstva in predsodkov, zlasti verskih! In njegove besede bodo gotovo polno vspeha in vpliva.

Poleg lepih besedij o svobodni jecljajo ustnice liberalcev še razne besede, ki vzbujajo le gnusobo in grozo v vsakem človeškem srcu, katero hrepeni po pravi svobodni. Slišijo se n. pr. besede: robstvo, hlapčevstvo, jarem, temota, nazadnjaštvo. S takimi in sličnimi izrazi dokazujejo napredni liberalci včasih bolj skrito, včasih bolj očitno, da imajo one pošasti svoje korenine v veri, posebno v katolicizmu.

Zalibog, ali bolje rečeno, hvala Bogu, da se kaznuje liberalizem sam v svojem delovanju zaradi laži. Veselimo se, da nam ni treba veliko izpodbijati, da ni poznal liberalizem prave svobode ljudstva in da se zgoraj navedeni prilasiki le liberalizmu dobro prilegajo.

Liberalizem, taječ vero in Boga, taji vstvarjenje človekovo; naglašajoč pa njegov materialističen izvir, taji s tem vso svobodo sploh. Kako more potem priznavati človeku prosto voljo? Nikakor ne! Po tem takem je pa človek navaden stroj, je navadna igrača, slučajna tvorba njenega presnavljanja slučajno združenje iz nekoliko prvkov.

Človek je postal po liberalizmu iz tvarine, h kateri je privezan s trdnimi verigami. O svobodnem človeku in njegovi prosti volji se tu ne dá govoriti. To priznava sam prvi zastopnik materializma, L. Büchner: „Človek je, kakor po telesnem, tako po duševnem svojem bistvu zgolj tvor narave. Zato ni samo njegovo bistvo, ampak vse, kar dela, hoče, misli, . . . sploh vse je odvisno od nespremenljivih, naravnih zakonov, kakor je od njih odvisna vsa svetovna sestava. Ni svobodne volje, ni svobodnega čina, ki bi bil neodvisen od vnanjih vplivov, ki v vsakem trenutku človeka takorekoč določujejo in uravnavajo. To, kar mi imenujemo svobodno voljo, ni nič drugega, nego posledica cmejujočih, močnejših nagibov.“

To je čisto naravno. Odkod bi vzel človek svobodno voljo, ako se duša taji, ako je človek gola tvarina, ako so stvarinski zakoni večni in nespremenljivi?

Kako vzvišeni je pa oni nauk, kateremu je bilo géslo in ideja svobode ukradena! Kako visoko stavi človeka nad vse stvari, nad vso tvarino! Kako dovršeno in največjo svobodo podaja človeku krščanski uk, dasi ga imenujejo „suženjskega“!

Tedaj naprej! Liberalizem razglasuje povsod versko in narodno svobodo. Ugovarjati temu teoretično je odveč; imamo dovolj praktičnih

dokazov, ki nam pojašnjujejo prav čudno liberalno svobodo.

Verska svoboda v liberalnem smislu pomenja to-le: Človek si lahko izvoli vero, katera se mu bolj prilega. Ako mu pa nobena ne ugaja, naj si ustvari sam zá-se in za svojo potrebo novo; lahko pa ostane tudi brez vsega veroizpovedanja. — Taka je torej ona liberalna svoboda, katera je že skoro povsod z zakoni potrjena!

Tako sam liberalizem ne ravna vedno liberalno! Njegova svoboda je menda samo dotlej svoboda, dokler si more liberalci svobodno dovoliti vse, s čimur bi podr sovraženo cerkev, s čimur bi uničil sovraženo božjo postavo.

Liberalizem naznanja tako prevzetno svetu svobodo in pobratenje narodov! Toda zgodovina pojasnjuje njegovo svobodo prav čudno; prav tako, če ne še bolj čudno, jo pa popisuje sedanja doba. Ogerski liberalizem oznanja svobodo vseh narodov združenih pod krone sv. Štefana, daveč s surovo pestjo ubogega Slovaka. . . . Smešno! Čudna svoboda!

Liberalna Prusija se baha s svojo svobodno, zraven pa neusmiljeno tepta in tlači nesrečno Poljsko; ravno tako ropá zá-se italijanski liberalizem ustanove pobožnih bratovščin, samostanov, cerkveno premoženje sploh.

Vsemu temu ploska liberalna Evropa v hvalo! Ako se pa teptani črv zvija, ako odbije uboga žrtev bodalo namerjeno njenemu grlu, ako pa kdo preganja pijavke, ki sesajo njegovo življenje, — o, tedaj preklinja požidovljena Evropa barbarske Slované!

Imamo liberalne šole, in te vsak vneto hvali! Nobeden pravi naprednjaški domoljubni učitelj ne sme zoper nje kaj črhiniti.

Liberalne šole označuje ukaz liberalnega okrajnega šolskega sveta v Mistelbachu na Dolenjem Avstrijskem. Ta pred tremi leti izšli, na Slované se ozirajoči ukaz določuje sledeče: „Ker ni na Dolenjem Avstrijskem drugzega deželnega jezika, kakor nemški, ne sme se drugače razlagati v šolah, niti v posameznih slovanskih občinah, kakor po nemški. Zato: 1. Naj se odstranijo takoj vse češke knjige. 2. Ves pouk naj se izvršuje v nemškem jeziku. 3. Pri šolskem ogledu naj se govori samo nemški brez tolmača. 4. Ako bi ne našel nadzornik zaželenega vspeha po sedanjih učiteljskih močéh, in če se dá sklepati, da se ustavljajo dotičnemu ukazu učitelji sami, naj se prestavijo; na njihovo mesto naj se pa postavijo taki, ki ne znajo sploh nobenega slovanskega jezika.“

Kje so pa zaostale liberalne fraze o politični svobodni, o pobratenju narodov? Saj to oznanjuje liberalizem tako uneto in navdušeno, saj nánje pri-sega! — Sevéda le dotlej, dokler nima iz tega nobene škode; za drugega, za slovanski „podložni“ rod svoboda ne velja!

dan načrtal je glavni obris za podobo »vtelesene krščanske nade« in nekaj mesecev pozneje občudovali so gledalci na ogled postavljeno krasno podobo: Rojstvo Odrešiteljevo ter zavdali bogatina, ki je od umetnika kupil to podobo za drag denar. . . .

Od tedaj je imel umetnik dela polne roke, in nad njegovo umetniško delavnico blestele so v žarnem svitu svetovečerne besede: Slava Bogu. . . mir ljudem. . . Bila je njegova delavnica pravo svetišče krščanske umetnosti, on pa vzor svečenika lepe umetnosti. . . .

Napad na železnici.

(Spisal Josip Siklósy.)

(Konec.)

„Tako, zdaj ti pa povem, Navratil, kaj nameravamo. Hočemo narediti dobro kupčijo, tudi ti boš dobil, kar nate pride, čeprav si me spravil za 5 let pod ključ. Za eno uro se bo pripeljal osebni vlak. Toda naprej ne sme! Razumeš, tovariš?“

Zvezana žena je zopet zavpila in čuvaj je obledel kakor zid.

„Kaj nameravaš, zlodej?“

„Le malenkost! Kakor sam dobro veš, vlak pelje s seboj tudi zakladnico, katera bo vendar dobro z denarjem napolnjena; vsaj je danes zadnji dan v mesecu. Ti imaš potrebno orodje in ga znaš

porabiti. Izlomiš torej tri ali štiri kolesnice, pa bo — —.“

„Zlodej!“

„No, kaj? Ali se hočeš lotiti tega dela? Je že skrajni čas!“

Čuvaj ni odgovoril.

„Vprašam te še enkrat, tovariš, ali hočeš?“

„Nikdar!“

„Dobro. Naša kupčija se je sicer zrušila, ne misli pa, da odidemo, ne da bi si ti pošteno zahvalili za tvojo zvestobo. Zvežite tega poštenjaka!“

Nastala je borba na življenje in smrt. Čuvaj je obnemogel. Obležal je trdno zvezan.

„Kaj počnete?“ kričal je ubogi mož.

„Kar te zares iznenadi! Hola! Primate ženo, pa jo položite na železnične kolesnice. Hrabrega čuvaja pa privežite k znanilnemu stožeru. Naj pazi na vlak, ko se pripelje. Saj mora biti na svojem mestu, drugače bi bil kaznovan, ha, ha, ha, ha.“

Navratil je strašno zavpil. Napadniki so se pa pripravljali, da bi izvršili načelnikov ukaz.

„Žena! Žena! Počakajte! Naredim kar želite! Le ženo, mojo ženo pustite!“

„Hitro k delu. Nimamo časa preveč! Razvežite mu vezí!“

Zgodilo se je.

„Pri prvem sumljivem poskusu te ustrelim, tvojo ženo pa položimo na kolesnice!“ grozil je hudobnež.

Čuvaj rešen vezij ni odgovoril niti besedice. Prinesel je iz izbice potrebno orodje in se napotil s svojimi mučitelji k železnični progi. Zunaj je lilo, da je bilo groza. Navratil je začel grozno delo. Tri puške so bile nanj namerjene. Komaj je izruval drugo kolesnico, zgrudil se je na tla premagan od strahu.

„To zadostuje“, govoril je Krepela k svojim tovarišem. „Vrag bo vzel vlak, pa vse bo naše, kar je v njem. Tega človeka odstranite. Ali bi ne bilo bolje, da ga tukaj pustite?“

Bim — bim — — — bim — bim — — — bim — bim.

Navratil se je vzdramil, ko je začul zvonove udarce, vstal je pa skočil prej nego so mu mogli roparji zabraniti k znanilnemu stožeru. Toda ni mogel dovršiti svojega namena, ker ga je dohitel Krepela in udaril z debelim koncem puške, da se je zvrnil v nezavesti na tla.

„Neumnež, mordu bi hotel obrniti in napraviti rudečo luč, pa uničiti naše delo? Zvežite ga prav dobro in vržite k njegovi ženi v sobo.“

Zvesti služabniki so izvrševali ukaz, in med tem, ko so siromaka vezali, je bilo slišati v daljavi votlo bobnenje.

Bližal se je vlak.

Navratil je prosil, jokaj, vpil in preklinjal. Krepela se mu je pa smejal.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. decembra.

Baron Leonhardi je nakrat postal jako popularna oseba. Več deputacij je prišlo na njegovo graščino zahvaliti se mu, da je rajši odložil mandat, kakor bi bil glasoval proti interesom češkega naroda. Deputacije je vodil deželni poslanec Gahn, ki je gospodu baronu ponudil svoj deželnozborski mandat, kar je pa ta odklonil. Leonhardi je rekel deputacijam, da je ravnal po svoji vesti. Kam da jadrmo, videti je iz Schwarzenbergovega govora. Celó češki patrijotizem mora preminoti in ostati samo avstrijski. On je tudi avstrijski domoljub, ali ne more razumeti, zakaj, da bi se češko in avstrijsko domoljubje ne moglo spraviti v soglasje. Čehom se pač mora dopustiti, da bodo smeli biti zvesti sinovi Češke. Zatajiti bi morali tisočletno slavno češko zgodovino, zatajiti deželo Češko, ko bi zatajili češko domoljubje. Rekel je pa, da ne more vse povedati, in zlasti ne more prav označiti sedanjega postopanja nekaterih čeških veleposestnikov. S poslednjim govorom kneza Schwarzenberga se niso vjemali tisti veleposestniki, ki so še zvesti sinovi češkega naroda. Potem je Leonhardi govoril, da so nemški konservativci poprej ves čas zvesto podpirali Čeha, ali sedaj so pa glasovali proti njim, ker so jih proti njih volji stlačili v koalicio. Čas je resen. Češka delegacija je skoro popolnoma osamljena na Dunaju. Proti njej so trije veliki klubi. Baron je naglašal, da je v tem resnem času potrebno, da se vsi češki sinovi složno bojujejo, jeden za vse in vsi za jednega. Že ta vsprejem odposlanstev kaže, da se Leonhardi ne misli odreči političnemu delovanju, temveč najbrž kmalu zopet pride v državni zbor, kjer pa ne bode več igral tako podrejene vloge, kakor doslej. Sicer je pa gospod baron mimogredé pač v svojem odgovoru deputacijam tudi nekako popravljal, kar je dr. Gregr zakrivil. Poslednji je nekako tajil avstrijski patrijotizem, naglašajoč češkega, ali baron Leonhardi je pa naglašal, da se češko in avstrijsko domoljubje ne nasprotujeta.

Praški župan. „Narodni Listy“ zahtevajo, da bi se tudi praškemu županu dal virilni glas v deželnem zboru, ko se misli dati že dunajskemu. Ta zahteva je pač opravičena, ker Pragi gre kot glavnemu mestu češke kraljevine pač jednako mesto v češkem zastopu, kakor Dunaju v dolenjeavstrijskem. Da je Dunaj glavno mesto države, pa tu ne pride v poštev, ker gre za deželni, ne pa za državni zastop.

Pravda proti ministrom v Srbiji. Predvčejšnjim začela se je pred drž. sodiščem v Srbiji obravnava proti bivšemu liberalnemu ministerstvu. Ako državno sodišče obsodi ministre, se kazni takoj ima izvršiti. Tu ni več nobenega odloga, pa tudi kralj nima pravice do pomiloščenja, ako skupščina tega ne predlaga. Sodišče je sestavljeno iz 9 radi-

Iz daljave sta se prikazali dve rudeči luči. Zdaj je bil vlak pri najbližji stražni hišici.

„Bim, bim, bim — — —“

Bliskoma se je premenila znanilna luč na hišici sosednjega čuvaja. Odtam se je slišalo pretrgavano žvižganje in ušesom neprijetno škripanje zadržanih zavornic. Vlak se je ustavil, nevede, kaki strašni nesreči je ušel.

Křepela je bil ves omamljen, udaril se je v čelo in skokoma je bil v Navratilovi sobi. Spoznal je, da je od tukaj prišlo znamenje, naj se vlak ustavi.

Zvezani čuvaj se je bil namreč priplazil kakor črv k električnemu zvončku in dal v najodločilnejšem trenutku znamenje: „Ustavite vse vlake“.

Rana iz Křepelove puške ga je vrgla na tla. Roparji so zbežali in prepustili kmalu prišlemu nadinženirju, da je preiskal, zakaj se je morala pretrgati voznja.

Proga je bila popravljena in vlak je nadaljeval svojo pot. Čuvaj Navratil je bil bolj mrtev kakor živ. Pa plačilo?

Ko se je enkrat ozdravil, vršila se je sodna obravnava in obtožen je bil, ker je kolesnice izruval. Ko se je pa potrdilo, da je bil k temu prisiljen na grozoviti način, dobil je majhno pokojnino. Da pa je rešil vlak in ž njim življenje in imetje ljudi, na to so pa popolno — pozabili! Posl. P—s.

kalcev in 7 članov drugačnega političnega mišljenja. Zatožene ministre zagovarja 24 zagovornikov. Sodišču predseduje Pera Velimirović. Za to pravdo je v vsi Srbiji veliko zanimanje. Pa tudi v Rusiji gotovo pazno zasledujejo ta dogodek. Liberalna stranka je vedno veljala za najbolj rusoljubno v Srbiji, dočim radikalec Rusija nikakor ne zmatra za zanesljivo. Zaradi tega se nam verjetno zdi, da je ruski poslanik v Carigradu si prizadeval pri kralju, da se ta pravda ustavi. Kaj mu je kralj odgovoril, ne vemo. Najbrž kralj Aleksander nima toliko vpliva, da bi se v tej stvari upal resno upreti radikalcem, ki so vsi za to, da se ta pravda do konca izvrši. Radikalcem je mnogo na tem, da bi bili obsojeni liberalni ministri, ker potem bi se druge stranke ne upale krone posluževati proti njim in bi kak prevrat jim v škodo ne bil mogoč, dokler imajo večino v skupščini, ker bi se vsak minister bal, da ga tožijo.

Bolgarsko sebranje se bavi sedaj z novim pokojninskim zakonom. Do polne penzije bodo imeli pravico uradniki in učitelji, ki so služili štirideset let. V nekaterih družih državah je za srednješolske profesorje določena krajša službena doba, da dobé pravico do polne pokojnine, kakor pri družih uradnikih. V Bolgariji so pa srednješolski profesorji jako dobro plačani in se zatorej ni zdelo vladi potrebno še pri pokojninskem zakonu se posebno ozirati nanje. — Potem se bode sebranje posvetovalo o preustroji ljudskega šolstva. Šolska dolžnost bode zanjeprej tudi trajala šest let. Prva štiri leta se bodo učenci učili navadnih ljudsko-šolskih predmetov, zadnje dve leti bi se pa učilo praktično kmetijstvo. Da se pa dobi za to sposobnih učiteljev, se bode pa na srednjih šolah učilo kmetijstvo v precejšnjem obsegu. Taka prevstroja šolstva bode jako primerna za poljedelsko Bolgarijo. Sebranje pa mnogobrojnega dela ne reši konca leta, temveč se snide zopet v februariju do ali pa v mareu.

Anarhist Vaillant je baje priznal, da mu je Pavel Reclus preskrbel sredstev za atentat. Pravih dokazov proti Reclusu dosedaj ni, ali sumljivo je to, da je ubežal. Izdelal se je že ukaz, da ga naj zapró, ako ga dobé. — Minister Raynal je povabil vse prefekte v Pariz, da jim dá strog ukaz, da naj odločno postopajo proti anarhističnim in socijalističnim agitatorjem. Francoski republikanci so podpirali socijaliste, dokler so jih potrebovali zoper cerkev in si tako vzgajili skrajno nevarnega sovražnika. Sedaj bi pa nakrat radi zatrli vsako socijalistično gibanje, ali kmalu se utegnejo prepričati, da niso dovolj močni, da bi mogli krotiti duhove, katere so priklicali. Sicer anarhisti nimajo pred ostrimi zakoni nobenega strahu, ker so že naprej prepričani, da so ne bodo izvajali. Posebno pariška policija ni sposobna, da bi te zakone izvajala. V njenih vrstah je preveč jako dvomljivih elementov. Vsaj jih je letošnje leto bilo zaprtih nekaj pariških policistov zaradi cestnega ropu in izsiljenja. Vlada si pa ne upa sčistiti policije, ker bi morala odpustiti več policistov, kateri imajo oporo pri raznih poslancih.

Italija. V zjedineni Italiji kmalu ne bo hotel nikdo sprejeti ministerskega posla, zlasti finančnega. Le z velikim trudom se je posrečilo Crispiju sestaviti ministerstvo, ker so posledice framasonskega vladanja že preveč očitne. Poslanec Colaianni je izdal ravno zdaj knjigo: „Banche e parlamento“, kjer odkriva, kako so slepili prejšnji ministri banke in ves narod. Takoj nam pridejo na misel besede Silvija Pellica: „Če kdo kliče: domovina! domovina!, pri tem se pa ne zmeni ne za vero, ne za altarje, ne za svetost zakonskega stanu, ne verujte mu!“ ... Take so bile vse italijanske vlade, vsi italijanski ministri, odkar so vzeli sv. očetu njegovo zemljišče. Vedno so klicali: „Domovina! Zjedinjena Italija! Roma intangibile!“ in zaslepljeno ljudstvo je vpilo ž njimi, ne vede, da so bogateli na škodo ljudstva. Danes kličejo drugače. Pod okni prejšnjega ministra Giolittija je klicalo ljudstvo pred nedavnem: „evviva i ladri! Zivili malopridneži!“ V Italiji se mora obrniti. Sicilija je že pripravljena na upor, Kalabrija tudi. Na Neapoliskem napadajo uporniki varuhe javnega reda in nosijo po navadi revolucionarjev njihove glave na sulicah; rimska delavska društva pa izrekajo „pridnim“ bratom Sicilijancem svoje priznanje. Kam bo vse to peljalo? Lombros, znani medicinski profesor in velik prijatelj socijalistov, govoreč o sedanjih italijanskih razmerah, je rekel to-le: „Danes vladajo v Italiji le malopridneži, goljufi in neumneži. Jedina klerikalna stranka je se-

stavljena iz poštenih mož, ki so prosti vsega sumničenja (uomini onesti e non sospetti) in tej stranki prorokujem, da kmalu zmaga.“ Imeniten izrek v prid one, od socijalnih demokratov tako sovražne „klerikalne“ stranke.

Razgled po slovanskem svetu.

Gospodarske razmere v Galiciji.

Iz Galicije nam poroča naš dopisnik: Pri nas se jako veselo razvija „društvo v o b r a m b o z e m l j e“ (towarczystwo ochrony ziemi). Namen mu je parcelovati velike skupine posestev in jih razdeljevati mej ljudstvo. Znano je, da je v zapadni Galiciji prebivalstvo prenapolnjeno mej Poljaki; zato jih mnogo tisoč gre od ondod vsako leto v Ameriko. Domoljubi so si zato dejali, to je slabo. Ljudstvo hodi v Ameriko in velika posestva kupujejo židje. Bolje bo tedaj, da se kupijo taka posestva in se razparcelirajo; tako ne pojde toliko število ljudi v Ameriko. Kakor so si mislili, tako so storili. Združili so se v društvo, ki kupuje zadolžena velika posestva in parcelujejo jih mej ljudstvom. Precej posestev je že do zdaj razdeljenih. Društvo je imelo dosedaj svoj sedež v Vadovicah; sedaj pa se preloži v večje mesto, v Krakovo. Boj jim daj srečo, da bi razdelili čim največ posestev; tako bi se ljudstvo ne gnetlo na poti v Ameriko.

Še drugo imenitno društvo se je letos pri nas ustanovilo. Kmetje so se namreč združili v katoliškem kmečkem društvu (kat. stronnictwo chłopkie). Namen imajo vzajemno se podpirati in braniti koristi kmečkega stanu. Zato zahtevajo več poslancev iz ljudstva, da bi v deželnem in državnem zboru branili njihova prava. Bremena hočejo vrediti v pravem razmerju mej kmete in grajščake; zahtevajo dalje spremembo volilnega reda, neposredno tajno glasovanje pri volitvah itd. Na čelu tega društva stojé poslanci, kmetje in duhovnik Stojalowski. Muogo jih je nasprotnih temu duhovniku zato, ker se tako vneto poteguje za politične pravice kmečkega stanu in kmete spaja. Morda res novo kmečko zagreši nejedno zmoto, predno se popolnoma ustali; saj, kakor mladi človek često greši zaradi vročkrvnosti; tako tudi mlado društvo ne more biti v svojih začetkih utrezneno in politično zrelo.

Največja rana v Galiciji so židje. Na Kranjskem jih imate malo in zato si težko mislite, da je pri nas v Galiciji vsaki o s m i č l o v e k — žid. Po mestih je večina židovska in vse kamenite hiše so židovske. Vsa kupčija na vasi in v mestu je v židovskih rokah. V resnici je strašno hudo. Žita ne moreš prodati, razven židu; krave si ne moreš kupiti, ako ti ne pomaga pri tem žid. Povsod žid in žid in sicer grdi, zamazani, neredni, rojak žid. Ti židje ne umejejo niti dobro govoriti po poljsko ali rusko, govoré v svojem nemškem jeziku. Že 10 odstotkov velikih posestev je v židovskih rokah. Po vaseh ima samo žid gostilne, ki napaja kmeta z vudko (žganjem) in pokupuje od njega zemljišče. Ko žid v Galiciji obogati, preseli se na Dunaj in tam igra vlogo zagriženega liberalca. Sedaj ko Rusija podi žide od sebe, se naseljujejo v Galiciji. Vlada celo nič ne vé o tem. Kdo bi jih izteknol? Novi ubežnik se vmeša mej druge in nobeden ga ne dozna. Vlada bi sicer imela dolžnost, da brani kristijane ti židovski preveliki sili, a tega ne dela.

Socijalne stvari.

Prvi katoliški shod češkoslovanskih delavcev.

Pred dvema letoma je vznikla med praškimi delavci misel, da bi se sklical shod češkoslovanskih katoliških delavcev. Na dnevnem redu tega shoda bi bilo delavsko vprašanje, kako naj bi se delovalo v izboljšanje delavske bede in kako naj bi se organizovale krščansko-socijalne češkoslovanske zadrage. Takrat je bilo seveda težavno, kaj tacega izpeljati, ker je bilo število katoliških delavskih društev še premajhno in nobene zveze med njimi. Sedaj pa že cvete in velikega sadu obeta neutrudno delo buditeljev katoliških delavcev. Danes se šteje na Češkem, Moravskem in Sleskem že čez 100 katoliških delavskih zadrug. Izredno delavno praško katoliško delavstvo povzdiguje tedaj zopet roko k blagemu delu in pozivlja vsa češkoslovanska katoliška delavska društva z naslednjim oklicem:

„Možje delavci! Z veseljem opazujemo, kako ste v Kristusu probujeni in kot taki močni dovolj,

da vas občudujejo tudi vaši nasprotniki. Zato vas pozivljamo: pridite na prvi shod katoliških delavcev, da bi videli naši nasprotniki, da smo mogočna stranka katoliško-socijalno mislečega delavstva, pa ne le maloštevilno krdelce „mračnjakov“, ki ne poznajo svojih načel in teženj, kakor o nas govori socijalno-demokratsko pojudovljeni internacionalci.

Zares, zdaj je ugodna doba, da bi se sešli po vzgledu katoliških delavcev na Nemškem, na Francoskem, v Italiji, v Švici, ki se shajajo skoro vsako leto po svojih zastopnikih in se pogovarjajo o delavskih potrebah. Za tak korak smo dovolj močni, vsaj nas je precejšnje število in polje našega delovanja, katero se pred nami razprostira, je nepregledno. Le pogumno naprej! Le požrtvovalnosti in naudušenosti nam je treba, potem se nam ne bo mogla primerjati nobena stranka, kar se tiče delavnosti in organizacije. Veliko smo že storili. Danes se je že razširil krščanski socijalizem iz društev katoliških delavcev med delavce v eeli naši češki kronovini. O krščanskem socijalizmu, tako lepo razmotranem v Leonovi okrožnici „*Rerum novarum*“ in o gibanju češkoslovenskega katoliškega delavstva se govori danes kakor v sredini Češke prav tako na Šumavi, pod Rudnimi gorami, pod Krkonoši, na češkomoravski meji, v blagoslovljeni Hani, na Valaškem, in od srede Moravskega do polabskih hribov; prav tako na Šleškem. Pa kdo ima glavne zasluge za to koristno gibanje?

Prenovljena in na novo ustanovljena društva in krogi katoliškega češkoslovenskega delavstva! Ponosno gledamo na to gibanje in na nepregledno polje našega delovanja, kjer se dvigajo kakor gosti gozd belorudeče in modre zastave z znamenjem svetega križa proti rudečim zastavam socijalnih internacionalcev, katerim je glavno geslo: „Alliance israelite.“

Čez 100 mest imamo že na Češkem, Moravskem in Šleškem. Glejte! Povsodi v teh mestih oznanjujejo govorniki, katoliški časopisi in zlasti listi katoliških delavcev: krščanski socijalizem! Iz vseh teh mest upamo, da se udeleži katoliško delavstvo prvega shoda. Kje bo shod, določi pripravljalni odbor, ki se z delavci dogovori; čas in mesto shodu se kmalu objavi.

Morda vpraša kdo, zakaj je treba shoda? Odgovarjamo:

1. Zato, da ustanovi temeljne principe krščanskega socijalizma za rešitev delavskega vprašanja;

2. da se organizuje katoliško delavstvo kakor samostojna socijalna stranka;

3. da določi zahteve delavskega vprašanja v tem smislu, da odgovarjajo koristim delavcev ter zakonom in družbinemu redu

Želimo, da se zberejo na prvem shodu možje vseh delavskih strok: od rokodelca do rudokopa in poljedelca. Upamo, da ne bo naš poziv glas vpijočega v puščavi. Za zdaj dovolj, krepko se poprimite dela! V mesecu majniku prihodnjega leta naj se uresniči prvi shod katoliških češkoslovenskih delavcev!

Temu dostavljamo: Iskreno bodi pozdravljena blaga misel! Tak shod je zares važen in potreben zlasti na Češkem. Bog daj, da se tudi kmalu uresniči! — Ob enem pa pozivljamo slovenske verne delavce in njih prijatelje, naj posnemajo prelepe vzglede svojih čeških katoliških tovarišev ter snujejo katoliška delavska društva povsod, kjer bivajo delavci v večjem številu. Tudi na Slovenskem begajo socijalisti naše poštene delavce, izdajajo umazani list, ki se nič ne briga za koristi delavcev, marveč le zabavlja zoper vero, papeža in katoliško cerkev.

Slovenski delavci, urno naprej na delo za srečo svojo in svojih družin, naprej po vzgledu katoliških delavcev na Češkem!

Slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja.

(Dalje.)

6. Koledar družbe sv. Mohorja za navadno leto 1894. Najvažnejša društvena knjiga je gotovo koledar, ki ima namen ljudstvo vsestransko izobraževati, podučevati in zabavati. Zato ga pa tudi udje najrajši prebirajo. Odbor se je potrudil in dosegel, da koledar tudi letos vstreza svoji nalogi. Razen navadnih podatkov o prihodnjem letu in imenika udov nahajamo v njem prav mnogovrstno zabavno in poučno berilo.

Spomenik ljubezni papeža Lona XIII. do Slovanov (dr. Karlin). Pisatelj

nam popisuje kapelico sv. Cirila in Metoda v cerkvi sv. Klementa v Rimu. Namen spisa razodeva naslov. Popis je dober, in čitatelj si s pomočjo slike lahko predstavlja celo kapele.

Slavospev sv. stolici (J. Benkovič). Pesnik je navdušen za sv. cerkev. Dobro pozna tudi njeno zgodovino in njene resnice. Slavospev je prav lep, samo pravega pesniškega duha nismo zapazili v njem. Zdi se nam tudi, da je tako snov v vezani besedi pretežka za prosti narod.

Ujetnik Napoleonov. To je odlomek iz zgodovine tega stoletja, ne dogodka. Napoleona je zapeljala prevzetnost, da je hotel Kristusovega namestnika papeža Pija VII. na vsak način porabiti za svoje sebične namene. A božja roka ga je zadela in zapuščen je umrl na otoku sv. Helene, Pij VII. pa se je slavljen vrnil v Rim. Predmet je kakor naša škoda za prosto ljudstvo. Škoda da tujke in semtertja neukretno izraženi stavki kaze spis.

Slovinci v Ameriki (F. Susteršič). Pisatelj nam podaja nekoliko črtic o Ameriki. Slovenski misijonarji so seznanili Slovence z Ameriko. Sedaj so Slovenci raztreseni po vseh pokrajinah Združenih držav. Njihovo življenje v Ameriki je amerikansko. Pisatelj je vnet za večni blagor svojih rojakov in svoj materni jezik, pa tudi nova domovina mu je ljuba. Spis je temeljit in prav poljudno pisan.

Zakaj ni vode na Krasu (A. Medved) je zanimiva legenda v lepi obliki.

Vrag prijatelj (J. Podkorenčan) bi bila prav lepa balada, da ni zadnje kitice drugega dela, kjer vrag sam konča in odnese Matijo. Daemonične moči ne smejo biti dejanski delavne v baladi. Tisti pesnik je zložil tudi nekaj drugih krajših, dičnih pesmic.

Blagor žalostnim, povest, (dr. J. Vošnjak). Dogan se je ponesrečil in oslepel. Nobena pomoč mu ni mogla ohraniti življenja. Po moževi smrti se vdova ni marala močiti. Starejšega sina Cirila je dala v šolo. Učil se je pridno in postal zdravnik. Mlajši Metod je prevzel doma kmetijstvo. — Pisatelj je imel namen bralca zabavati in podučevati. Zato ima spis mnogo podučnega, kakor: bolnišnice se ni treba bati, ker v njej bolnikom bolje postrežejo kakor doma, sina nikar siliti v semenišče, če nima poklica in dr. Vendar se nam skoro dozdeva, da ob teh naukih včasih po malem trpi jednota, in da osebe zato niso načrtane tako jasno, kakor bi bile sicer. Jezik je čist, domač — izkušenega pisatelja.

Matej Cigale (I. Navratil.) Življenje znane učenjaka, ki ga moremo prištevati najboljšim slovenskim jezikoslovcem. Prostemu ljudstvu opisati življenjepisa učenjaka ni lahko. Pisatelj je razumel svojo nalogo. Zato nam podaja v lahko umljivi besedi z mnogimi dogodkami in značajnimi slikami celega Cigaleta.

Jernejeve muhe v Begunjah. (J. Leban). Dobra pripovedka (nikakor balada) iz turških časov. Dvomno je le, če so se naši dedi tedaj zvali: sinove Slave.

Terno. (Sl. Dobravec). Valentin Okrpa je bil strasten loterist. Bogati Semič ga je rešil pogube in ga zopet spravil na pravo pot. Pisatelj si je izbral snov, ki se da težko prav dobro obdelati. Povest je za prosti narod, katerega naj bi svarila pred loterijo. Dejanje se razvija logično. Posamezne osebe so dobro označene. Seveda ni posebnega dejanja, kar je pri taki snovi prav težko. Neverjetno pa je, da bi vrabci zbudili Valentina. Če se človek navadi kacega šuma, ne moti ga več.

Povestica „Slavec“ naj bi nas učila ptičke puščati na prostem, ker je tudi njim ljuba prostost. Taka snov ni pripravna za narod.

„Trije nauki“ niso za pravljice temveč za basen. Snov je prav čudna. Naš kmet bo dejal: „To pa ni bilo res“. Prvi nauk: Ne žaluj zaradi reči, ki so se že zgodile, gotovo ni posebno moder.

Francišek Cegnar. (S. Glaser). Kratak življenjepisa slovenskega pesnika. Ker je spis za ljudstvo, ne ocenjuje nam pisatelj pesnika. Na kratko pove življenje in mnogostransko delovanje rajnika. Podaja nam za vzgled dve lepi predstavi in nekaj slavospevov iz zadnje dobe. Najboljše Cegnarjeve se pa nahajajo v njegovih „Pesmih“ (1860). Rojakom, Kosec. V. sonet i dr. so krasne. Menda nam slavna družba nekatere ponatisne prihodnja leta. Pisatelj ne omenja, da je Cegnar pesnik čisto krščanskega mišljenja. To se razodeva skoro v vsaki vrsti. Poleg Schillerja in srbskih narodnih pesnij je vplival manj gotovo tudi Uhland.

Valentin Črne bodi vzgled slovenskim kmetovalcem.

Tratarjev dolg. (I. Strukelj). Tratarju, ki je že tako komaj shajal, pogorela je hiša. Oglasil se je še brat Janez za doto. V sili si je izposodil 200 gld. Ker ga je dolg težil, postal je prav priden in varčen. Kmalu si je pomogel. — Snov je vzeta iz naroda. Dobro je zapletena, logično razvita, srečno končana. Osebe niso sestavljene iz fraz. Jezik je pravilen, pisanje v narodnem duhu.

Bogati Marko je lepa ruska bajka.

Dr. Križanič nam je zopet letos napisal prav zanimiv „razgled po katoliških misijonih“. Misijonarji razširjajo po vsem svetu z največjo težavo vero Odrešenikovo. Tudi čudeži se še vedno godijo, in Gospod jih dela, da se poveleča med verniki njegovo ime.

Prvi slovenski katoliški shod (sestavil dr. Lampé). Upamo, da temu kritičnemu delu, primernemu bolj razumništvu nego prostemu narodu sledi v Moh. knjigah o I. slov. kat. shodu in njegovih resolucijah obširen opis, ki bo prebivalce najzadnje koče slovenske seznanil s prelepimi sklepi I. slov. kat. shoda ter s tem pripomogel, da se tem preje in lepše vresniči.

Črtice iz življenja rjavega hrosta. (F. Štupar). V obliki živalske povesti se riše življenje tega škodljivega mrčesa. Prav duhovito je zvezal pisatelj življenje in način, kako in kdaj naj se pokončuje hrost. Spis bo le tedaj dosegel svoj namen, če bodo kmetovalci razumeli in slušali nauke, ki se jim podajajo, kar srčno želimo.

Vrednost koledarjevo še povečujejo: „Gospodarske drobtinice za hišno gospodarstvo“, „Črtice o zadnji ljudski štetvi“, „Slovenske posojilnice l. 1892“, „Razgled po svetu“ in „Narodne uganke“. Krasni ga tudi več lepih slik.*

Ker je poslala tudi letos kakor po navadi slavna družba sv. Mohorja šest tako lepih, koristnih knjig po vsem Slovenskem in nam obeta za prihodnje leto še boljših, upamo, da se ji bo oglasilo mnogo novih udov. Dal Bog, da bi vedno napredovala i po številu udov i po hrani, katero nabira in daje slovenskemu ljudstvu!

Ilustrovani narodni koledar za navadno leto 1894. Vredil in izdal Dragotin Hribar v Celju. Obsega poleg običajne bogate koledarske vsebine v zabavnem delu sledeče spise: Andrej baron Winkler (s podobo); Pavlina Pajkova, spisal Ahasver (s podobo); Zadača, mohamedanska legenda, ruski zložil Vasilij Vjeličko, preložil A. Aškerc, Moj sprehod po staroslavnem Pompeju, spisal dr. Ant. Medved; Odkritosrčni paša, turška romanca, Vasilij Vjeličko, preložil A. Aškerc; Teharje in „Teharski plemiči“, spisal -a- (s podobami: Teharje, Jože Pečnak, dr. Benj. Ipavice); Selitev Slovanov proti jugu, spisal S. Rutar; Spomini iz jugovzhodne Bosne, spisal c. kr. stotnik Igo Kaš; Naši denarni zavodi, spisal dr. Fr. Rosina. Poleg že omenjenih ima koledar še slike: Pogum velja; St. Jurij ob južni železnici; Nezgoda; Miš v sodu; Zima v gozdu. — Cena broširanemu iztisu 60 kr., lepo vezanemu 1 gld. Liga + 4.

Cvetje z vrtov sv. Frančiška. Časopis za verno slovensko ljudstvo, zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška. XII. tečaj. Vredil in izdal P. Stanislav Skrabec, mašnik prvega reda sv. Frančiška na Kostanjevici. V Gorici. Hilarijanska tiskarna. 1893. Str. 384 v 8°. — Nedavno se je končal dvanajsti tečaj tega zanimivega lista, kojega bogata vsebina je namenjena vernim Slovincem, ki pa tudi slovenskim jezikoslovcem na platnicah podaja važne tvarine. Letos je objavil list med drugim te-le obširnejše članke: „Življenje sv. Paskalja Bajlona“, „Sv. Martin“, „Svetniki, blaženi itd., redov sv. Frančiška“, razvrščeni po mesecih celega leta, „Krščanskim poslom: Dolžnosti poslov do samih sebe“, „Zgodovina sv. obhajila“, „Življenje svete Ane in njeno češčenje“ in mnogo drugega. Naj bi si ta list naročilo čim več vernih Slovincov. Cel letnik stane le 70 kr.

Liga + 4.

Glasba.

Haydnova: Pred stolom.

Za reformacijo cerkvene glasbe zaslužni strokovnjak gosp. Anton Foerster nam je ravnokar podal v novi, cerkvenemu duhu primerni obliki „Michael Haydnovo“ mašo: Pred stolom Tvoje milosti, ki obsega 10 napevov

za vse dele sv. maše. Cerkveni glasbeniki so te napeve zaradi preokroglih melodij popolnoma opustili, češ, da jim ne gre več mesta na korih, kjer se goji pravo, s cerkveno dostojnostjo vjemajoče se petje. Napevi so morda že 100 let stari (Michael Hayden 1737—1806) in so se povsod zaradi jednostavnosti in lahke harmonizacije pevcem priljubili, da se še dandanes prav radi pri neslovesnih mašah izvajajo. Gosp. Foerster je prav spretno odstranil nedostojne oblike, ki so se nahajale tu in tam v posamičnih delih in tako rešil Haydnovo mašo po-zabljenosti. Prirejena je za naše moške glasove, a ker melodije segajo k večjemu do (g), lahko je tudi pojo ženski glasovi. Tisk je prav čist in avtografija uzorno lepa, kar mnogokrat pri pisanih izdajah pogrešamo. Cela maša stane 20 kr. in se dobiva pri gosp. Foersterju.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. decembra.

(Vesele božične praznike) želimo vsem p. n. naročnikom in prijateljem našega lista. — Zaradi praznikov izide prihodnja številka „Slovenca“ v sredo 27. t. m.

(Deputacija okrajnega cestnega odbora za ljubljansko okolico.) gg. Jakob Matjan, Lovro Kavčič in Vinko Ogorelec, poklonili so danes g. c. kr. vladnemu svetniku in okrajnemu glavarju Ivanu Mahkotu v znak njegovih občeznanih zaslug srebrno namizje z letnico 1883—93 kot dokaz hvaležnosti za neutrujeno delovanje gospoda glavarja.

(Osebna vest.) Č. g. Ivan Ambrož, kapelan naše vojne mornarice, je postal kapelan prve vrste.

(Božičnica) in obdarovanje šolskih otrok vršila se je včeraj v šoli č. gg. uršulink slovesno in zanimivo. Več o tem prihodnjič.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dne 20. decembra svojo LXXIII. sejo. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. vitez Bleiweis, Ivan Hribar, Anton Koblar, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Jos. Vošnjak (blagajnik), Andrej Zamejce, Anton Žlogar (zapisnikar). Službeno zadržani: Gregor Einspieler, Matej Močnik, Ivan Murnik. Od nadzorstva: Fran Povše. — Prvomestnik omenja, da je po časnikih povabil rodoljubno občinstvo, naj bi se mesto božičnih, novoletnih, velikonočnih voščil blagovolilo odkupavati v korist naši družbi, kar je je to leto že naklonilo lepih prispevkov. — Denarničar naznanja dohodke i troške od zadnje seje. Želeti je, da do konca leta dopošljejo svoje nabirke še one podružnice, ki so s svojimi pošiljatkami do zdaj zastale. Ker se konecletno sklepajo denarni računi, zgodi se potem, da se v Vestniku ne more izkazati noben prispevek, če se za tekoče leto nabrana vsota ni pravočasno doposlala. — Zapisnikar naznanja tekoče stvari in njih rešitev, kar se odobrava vzame na znanje. — Razpošiljatev „Vestnika“ se je tako uravnala, da ga podružnice dobe krog Božiča, in sicer v približno tolikem številu, kolikor štejejo družbenikov, da lahko vsem z njimi postrežejo. Ako bi se kaj potrebovale za nove člane, naj se blagovoljno zgledajo pri vodstvu, ki jim Vestnikov dopošlje. Priložilo se je po nekoliko izvodov družbine knjižnice, da bi jo slavna načelnštva razpečavala v družbino korist. Dozvolilo se je nekaj nagrad in podpor. — Ustreglo se je prošnjam za nakup šolskih knjig za slovenske oddelke na Koroškem. — Dovolilo se je darovati več poučnih knjig. — Odredilo se je potrebno zastran Velikove šole in mariborskega zabavišča.

(Slovenski poslanci v državnem zboru) „Slov. Gospodar“ objavil je dné 21. decembra te-le vrstice: „Tako tedaj! Naši slovenski poslanci so se razcepili v državnem zboru, doslej pa so se nahajali vkupaj, v „klubu konservativcev“! Nekateri so ostali zvesti svojemu klubu, čakajoč, kak veter bo pihal od vlade za Slovence, drugi pa bodo stopili v opozicijo, ali vladi nasprotno stranko. Vpraša se, kaj je bilo boljše? Nekateri listi so na vse grlo pozdravili korak poslancev, ki so dali konservativcem slovo. Mi se pa z njimi — „clara pacta, boni amici“ — nikakor ne strinjamo in menimo, da nismo sami, da imamo ljudstvo za seboj. Pri nas Slovencih so razmere take, da ne kaže vladi kazati rogov, dokler se količkaj sodi drugače. Kaj narodu češkemu, če je v opoziciji, nima ničesa izgubiti! Sole ima popolnoma narodne, celó srednje in vseučiliške, uraduje se v češkem jeziku, in uradniki, ki niso vešč česčine, so tam nemogoči. A drugače je pri nas.

Mi še niti vseh ljudskih šol nimamo svojih, srednje nobene popolnem, o vseučilišču se nam pa še sanjati ne sme; uradnike trdoslovenske, posebno politične, pa lahko skoro preštejemo na prstih svojih rok. Naj se pa pri teh žalostnih razmerah naših še hudo pritiska na nas od zgoraj, kakor se je godilo za prejšnjih liberalnih ministerstev, kje potlej smo? Narod naš še ni politično tako gođen, kakor češki. Ko bi na Češkem vlada poskušala s hudim pritiskom v narodnih zadevah, slabo bi naletela; zakaj narod češki je že do cela probujen, neomahljiv, ter ne bo niti za las odstopil od svojih narodnih pravic. Kaj takega ni pričakovati pri našem narodu, v to ga še moramo vzgajati. Zato mu pri današnjih razmerah več koristimo, ako ga ne postavimo na bojišče zoper vlado, ampak ostanemo v zvezi s stranko, ki ne nasprotuje ravno načelom našim in težujam, in se še vrh tega sporazumlja z vlado. Vidimo, kako se prezirajo Čehi, odkar so v opoziciji, dasiravno jih je štirideset več, kakor Slovencev; nas pa ne bi samo prezirali, ampak zatirali. Do zdaj nam vsaj drobtinice padajo od vladne mize, potem pa še teh ne bo. — Ako so pa vsi slovanski poslanci, razun Poljakov, ki se nočejo bratiti z nami, združijo v en klub — slovanski, utegnejo šteti okoli 60 mož. Res lepo število, pa kaj, ko ne bo merodajno v parlamentu, posebno ne zavoljo po pravici razupitih Mladočehov! Vrh tega je treba pomniti, da so poslanci posameznih slovanskih plemen ne bodo strinjali v svojih težnjah, svojih načelih. Slovenski poslanci imajo geslo: „vse za vero, dom cesarja“, v svojem programu imajo pred vsem versko šolo, huzitizmu vdani Mladočehi so pa nasprotniki verski šoli. Torej hočejo slovenski poslanci najvažniši faktor svojega programa, vero namreč, prezirati, kakor so to storili že v svoji „izjavi“? Ako storijo to, tedaj niso pravi zastopniki svojih volilcev. To ni „popularne“, to ni slovensko, kajti narod naš je veren in želi poslancev, ki se bodo potegovali za njihov najdragocenejši zaklad, za vero. Trditi smemo, da več loči slovenski narod od mladočškega, kakor od konservativnih Nemcev, ker nas loči od prvih — vera. Le-ta pa mora in mora prešinjati vse privatno in javno, torej tudi politično življenje toli vernega ljudstva slovenskega. Zato veselo pozdravljamo one slovenske poslance, ki so ostali zvesti klubu konservativcev. Ravnali so modro in narod svoj obdržali so si za seboj. Tako sodimo, g. urednik, pri nas v ptujskem okraju, sicer pa vam in vašim bralcem želimo vesele praznike.

(Bolezen.) Iz vipavske doline: Po zgornji kranjski Vipavi razsaja že kake tri tedne huda influenza. Začetkoma nadlegovala je le bolj otroke, kakega prav majhnega tudi spravila na oni svet, bolj odrasli in utrjeni so jo prestali. V nekaterih krajih so morali vsled ukaza okrajnega šolskega sveta z vsakdanjo šolo prenehati. Sedaj nadleguje prav pogosto tudi odraslene. V kaki hiši so kar vsi bolni, k sreči da si v par dnéh vsaj toliko opomorejo, da jeden drugemu lahko postrežejo, ker ni vseh ob enem napadla. Je pa tudi vreme za to, kakor nalašč. Mokrotno sedaj, prej vlažni „siroko“, a burja, ki je nevedno v tem času gospodovala, je letos menda kam zašla. Naj pristavim, kako je naglo odpravil influenco neki možak. „Hudo me je zgrabila,“ — pravil je sam, — „a v posteljo ne grem, tak korenjak sem vendar še, da to prenesem. Po noči sem menil, da bom kaj zaspal, pa varal sem se. V glavi je tolklo, kakor par kovačev v delalnici, noge so težke, kakor bi bile iz samega svinca, v prsih me tišči, v grlu davi, in udje se tresejo, kakor da bi se jeden družega bali. Oh, to je bila grozno dolga noč! Čez dan sem skušal kaj delati, a vse zastonj. Ni je moči in nič se ti ne ljubi. Kmalu grem v posteljo, in čakaj nesnaga; jaz ti pokažem, kaj znam. Glavo mi obložé s svežo repo, — drugod tudi z zrezanim krompirjem — na podplate in privežejo hrena, in v četrť ure je glava lahka. V grlu me zbada, zato povžijem parkrat medú, mi kmalu ojstrina pojenja. Sedaj sem prav lahko zaspal, se malo tudi spotil, in drugi dan kakor pre-rojen vstal. Ni bilo sicer še tiste moči in gibčnosti po udih, kakor prej, tudi kašelj me je še nekaj časa nadlegoval, a kmalu je tudi to jenjalo.“ — Kdor ne verjame, naj poskusi!

(Slikarjem in risarjem na Goriškem!) Iz Gorice: V prošlih letih napredovalo se je tudi na Slovenskem v umetnosti; v obče pa še mnogo, mnogo premalo. Pač bridko je, kar smo tu pa tam že izkusili ter se morali udati tujemu vplivu, ker domá nismo bili složni. Pa začetek k napredku je

storjen, le dobre volje je premalo, koje nam je tudi v najlepši slogi treba. „Dom in Svet“ nam je na primer vendar pokazal, koliko se dá doseči z vstrajnostjo in slogi! Zeleti je, da bi tudi na Goriškem oživel večje zanimanje do slikarstva in risarstva, kar se je le do sedaj pri nas jako zanemarjalo. Da se dosedanja brezbržnost v tem oziru opusti in krene na pot, kateri vodi do prave izomike v tej stroki, naprošeni so vsi oni gospodje, kateri so že izurjeni v tej stroki, ali bi se radi izurili, da se udeležé dné 31. t. m. ob 2. uri popoldne posvetovanja pri „Zlati zvezdi“ na Starem trgu. Gospodje, kateri bi oni dan ne imeli časa, se udeležiti posvetovanja, naj se javijo v Pavletičevi hiši, v ulici „Treh kraljev“ (via tre rè), II. nadstropje. Ker je stvar velike važnosti, pričakuje se obilne udeležbe. — Na svidenje!

(Slovenska Matica.) Odbor „Slovenske Matice“ naznanja častitim društvnikom, da se začnó letošnje društvene knjige razpošiljati okoli srede meseca januarja.

(Iz Celovca) dne 22. dec.: Koroški deželni odbor je sklenil, da pokliče v novo bolnišnico, ki jo bodo zidali v Celovcu, ženske iz — Berolina. Ta je pa res vredna naših odbornikov! Morda mislijo s tem uspešneje sejati nemčursko seme tudi med bolniki? — Nenavadno in neugodno vreme imamo tu. Začetkom meseca je bil hud mrz potem pa prav vlažno. Zadnjo noč pa je hudo — deževalo. Lilo je kakor julija ali avgusta meseca. Zbog neugodnega vremena mnogo ljudij boleha za hripo.

(Dolenjske železnice.) Zbog ugodnega zimskega vremena se na železnični progi Grosuplje-Strazha nekatera dela še vedno nadaljujejo, in podjetniki se po moči trudijo, le-tá pospeševati, da se čim preje dovrše. Vsa zastala pa se bodo za rano v spomladi zopet pričela in do določenega roka dovršila, da se tako zagotovi pravočasna otvoritev te proge. — Promet in njega vspehi na ljubljansko-kočevski progi upravičujejo povsem nado dolenskega prebivalstva, kakor tudi onega ostalih delov dežele, da bode tudi novomeška proga po otvoritvi ugodno uspevala. — Tovorni promet se je na kočevski progi zlasti zdaj povečal in oživil, ne zastaja pa tudi osebni odveč. — Zlasti kočevskega premoga se izvozi mej drugim blagom mnogo v Ljubljano, in se vporablja za to vsak dan dva tovarna vlaka (30 do 40 voz), poleg teh pa tudi osebni vlaki dovažajo po okolnosti primeren kvantum tega materijala.

(Vsled neprestanega deževja in skopnelega snega) so vode povsodi močno narasle. Tudi Ljubljana je te dni zdatno višja.

(Nesreča.) Zavirač pri trboveljskem rudniku, 59 letni Andrej Kikelj, prišel je po nesreči tako mej dva vozova, da je bil takoj mrtev.

(Od gladu zblaznel.) Dne 21. t. m. je v Zagrebu na Zrinjskega trgu neki delavec čudno mahal z rokama in potem se pa utrujen zgrudil na neko klop. Ko so ga prinesli na policijo, se je pokazalo, da je Jakob Drnovšek s Štajerskega. Prišel je bil v Zagreb dela iskat. Nesrečnež ni imel več nobene denarja. Tri dni se je brez vse jedi in brez stanovanja potikal okrog. Prenesli so ga v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer se je kmalu opomogel in ozdravel.

(Slepar.) Ze večkrat kaznovani pekovski pomočnik Petek, katerega so 12. t. m. bili ravno izpustili iz zavora, je te dni stal pred stanovanjem dr. pl. Metzlerja v Ptuju. Nekdo pride in ga vpraša po doktorju. Petek pravi, da je on doktor in se je odpeljal takoj k bolniku na Mestni vrh. Bolniku, ki je imel pljučnico, je priporočal pijavke in računal 4 gld. Bolnik je umrl. Petka pa sedaj išče žandarmerija.

(Kako je ravnati z utopljenici.) Dr. Laborde, član francoske zdravniške akademije, je z mnogo slučajev rabil ta-le način pri utopljenicah: Odpelje je utopljenca z žlico usta; potem ga je siloma zgrabil za jezik in ga vlekel; tako se je jel daviti in je vrgel vodo iz sebe. To se mu je posrečilo v vseh slučajih, tudi ko se je zdelo, da so utopljenici že popolnoma izgubljeni.

(Plemeniti čin češkega umetelnika.) Mladi in znameniti pokrajinski češki slikar g. V. Janša je daroval krasno svojo sliko „Partie ze Sávy“ v prospeh neke vdove, ker je njen mož bedno poginil pri holešoviški katastrofi in štirje drugi delavci, porušivši se na-nje novo zgrajena hiša. Slika, ki predočuje lep in dražesten prizor z gorenje Save, je dragoceno delo umeteljsko.

Narodno gospodarstvo.

Kako se bo kmetom prodajala sol za živino?

Po zakonu, ravno razglašenem, se začne oddajati živinska sol že z začetkom 1894. leta. Sedaj pa pride vse na izvršilno naredbo, s katero se vredí prodajanje živinske soli. Naredba se seveda kmalu objavi in gotovo bode ugajala, ako navedemo najglavnejšo vsebino njeno, ko se kmetovalci toliko zanimajo za to stvar.

Po zakonu odda se kmetovalcem 500.000 meterskih centov živinske soli po znižani ceni 5 gld. za meterski cent. Sedaj gre le za to, da se zabrani, da kdo drugi ne bode soli dobival po znižani ceni, kakor kmetovalci, in da se po znižani ceni kupljena soli ne bode rabila za družega, kakor za živino. Ker se še ni našla nobena snov, s katero bi se sol za ljudi naredila nerabljiva, dočim bi bila za živino še dobra, se je pač bati, da se bode zlorabilo uvedenje te soli in je treba dobrih naredb, da se zloraba prepreči.

Določile se bodo občutne kazni za tiste, ki bi živinsko sol rabili za druge namene, poleg tega pa se bode natančno določilo, kdo more dobivati živinsko sol in koliko ter kako se živinska sol loči od druge soli.

Pred vsem se bode vredilo oddajanje te soli. Ze zakon določuje, da živinske soli ne dobé drugi posestniki živine, kakor tisti, ki se pečajo s kmetijstvom. V naredbi se bode pa še določilo, da se od dobivanja te soli izključijo vsi, ki poleg kmetijstva imajo še kako trgovino z jestvinami. Kar se tiče tega, koliko živinske soli more dobiti vsak kmetovalec, se po želji zbornice poslancev določi, da se razdeli živina v tri razrede; mala živina: ovce, koze in prašiči imajo pravico do jedne jednote, večja mlada živina, konji in goveda do jednega leta in osli imajo pravico do dveh jednot, in večja živina, to je nad leto stari konji in goveda pa do štirih jednot živinske soli. Kot jednota določi se največ dva kilograma na leto.

Oddaja soli se bode tako vredila, da bode živinska sol vedno pod nadzorstvom oblastev od tega časa, ko se naredi, dokler se ne izroči kmetovalcem. Poleg solinskih uradov bodo posebno občinski uradi imeli pri tem važno vlogo. Občinski uradi bodo imeli odrediti, koliko živinske soli se odkaže posamičnemu kmetu, naročevali bodo živinsko sol, sk beli za njeno privažanje v občino in jo razdeljevali mej posamične kmetovalce. V posamičnih krajih obstoječe kmetijske zadruge bodo lahko občine pri tem podpirale. Oddelek generalne direktije avstrijskih državnih železnic bode v toliko sodeloval, da prevzame dostavljanje živinske soli občinam, v kolikor je občine ne bodo mogle jemati naravnost iz zaloge. (Konec sledi.)

Društva.

(Podružnica družbe sv. Cirila in Metodaja) za Saleško dolino imela bode svoj občni zbor v četrtek 28. decembra, popoldne ob 4. uri v čitalničnih prostorih v Šoštanju. K obilni udeležbi vabi Načelnistvo.

(Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani.) Silvestrovo veselico, katero priredi slov. delavsko pevsko društvo „Slavec“, bode se vršila v dvorani starega strelišča, katero je ravnateljstvo kranjske hranilnice društvu brezplačno prepustilo. Iz obširnega vsporeda, katerega priobčimo v jedni prihodnjih števil, omenimo, da bode iz prijaznosti sodelovali gospodična Slavčeva in g. Alojzij Bitner, strojevodja deželnega gledališča, kateri bode za ta večer priredil več zanimivih točk, ter da je spisal g. A. Trstenjak monolog k alegoriji od starega in novega leta. Obeta se torej slavemu občinstvu veliko zabave.

(Vahilo k božični veselici.) katero priredi „Katol. del. družba“ v Idriji v prostorih g. župana Fr. Didič-a na sv. Stefana dan 26. decembra, ob 5. uri popoldne. Vspored: 1. S. Radoslav: Voščilo, deklamacija. 2. J. Podboj: Podobar iz nove ére; igrokaz v jednem dejanju. 3. A. Hribar: Boj pri Sisku deklamacija. 4. Razsvetljava božičnega drevesa. 5. Fr. Krek: Vse za vero, dom, cesarja, deklamacija. 6. Jaslice. Zivi tableau — Med posameznimi točkami svira oddelek c. kr. rudniške godbe. — Vstopnina znaša: za posamezne ude 10 kr., z družino 20 kr.; za neuče 20 kr., z družino 30 kr. — Preplačila se hvaležno vsprejmó. — K obilni udeležbi vabi Načelnistvo

(Vodstvu družbe sv. Cirila in Metodaja) so izročile č. odbornice ženske šentjakobskotrnoveke podružnice za novoletnico 200 gld. —

100 gld. je že četrta pokroviteljstva te podružnice; pokroviteljštine pravice so se pa podelile odbornici, gospici učiteljici Ivanxi Praprotnikovi, 100 gld. je podružničnih prispevkov za l. 1893. — Ko bi slovenski svet tako vneto zual delovati za družbo, kot uprav č. odbor imenovane podružnice, potem bi pa ne zidala družba samo ljudskih sol, povspela bi še lahko do gimnazij. To misel priporočamo za uvaževanje te prihodnje praznične dneve.

Telegrami.

Dunaj, 22. decembra. Cesar se je izrekel proti deputaciji odličnih korporacij solnograških, da se bode po možnosti oziral na želje prebivalstva solnograške kronovine zastran železnice čez Ture. Tudi ministra Baquehem in Plener ter sekojski svetnik Wittek v imenu trgovinskega ministra so obljubili, da bodo dobro pretresli dotično peticijo.

Kološ, 22. decembra. Porotniki so jednoglasno za kriva spoznali vrednika Russua in izdatelja Nesco rumunskega časopisa „Foca poporului“. Tožena sta bila hujskanja proti mažarski narodnosti v člankih svojega lista. Prvi je obsojen v šestmesečno ječo in 100 gld. globe, drugi pa v dvemesečno ječo in 500 gld. zgube na kaveiji.

Pariz, 23. decembra. (Havasovo poročilo). Iz Peterburga se poroča, da je ruski car lahko zbolel.

Rio de Janeiro, 22. decembra. Polozaj je težaven. Trgovina je skoro popolnoma prenehala.

Listnica vredništva:

Gosp. dop. iz Št. Jakoba ob Savi: Potrdimo, da dnevne novice v Slovencu dne 19. dec. z naslovom: Sumljiva bolezen ni pisal ondodni gosp. učitelj R. Ziegler.

Premovana želočona tinktura lekarja Piceolija v Ljubljani se ne more primerjati s podobnimi navadno drastično vplivajočimi preparati, kateri so, če tudi sprva kaže, da močno vplivajo, škodljivi prebavljajočim organom 584 8 10-1

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospóde nastopne darove:

Ivan Fajdiga, c. kr. župnik vojne mornarice v p. v Ljubljani, državno obveznico kronice veljave nom. vrednosti 200 kron.	gld. 100.—
Augustin Sinkovec, kapelan v Žužemberku, mesečnino za november	5.—
Anton Zupančič, profesor bogoslovja v Ljubljani, mesečnino za oktober, november in december	15.—
Janez Strnad, župnik v Knezaku	5.—
Marko Vales, župnik v Brancici na Goriškem, drugi prispevek za l. 1893	7.—
A. V. v Mengšu	1.—
J. Jevce, za mesec november, vsak dan en krajcar	—30
Janez Brencč, župnik pri sv. Gregorju, mesečnino za november	1.—
Več posestnikov od sv. Gregorija Zbirka od sv. Gregorija	—40
Josip Cegnar, kapelan v Zireh	—50
Josip Klemenčič, c. kr. profesor v p. v Ljubljani, mesečnino za november in december	5.—
Luka Jeran, stolni kanonik v Ljubljani, ob veseli priliki	10.—
Andrej Kalan, stolni vikar v Ljubljani, mesečnino za november	5.—
L. J. v V. T.	5.—
Josip Regali, mizar in posestnik v Ljubljani	1.—
Anton Kržič, c. kr. profesor v Ljubljani, za Miklavža	5.—
Francisek Birk, mestni kapelan v Kranju, mesečnino za november in december	10.—
„Domoljub“, Miklavžev dar	5.—
Andrej Kalan, za Miklavža	2.—
Dr. Vinko Gregorič, primarij v Ljubljani, za Miklavža	2.—
Dr. Ivan Janežič, profesor bogoslovja v Ljubljani, za Miklavža	2.—
Neimenovan, za Miklavža, 2 kroni	1.—
J. P.	—79

Neimenovan, Miklavžev dar	3.—
Martin Malenšek, mestni župnik pri sv. Petru v Ljubljani, letnino za l. 1893	40.—
Stava „korenopoljcev“, 4 krona	2.—
Josip Kramaric, župni upravitelj na Vrhu pri Vinici	2.—
Anton Notar, ekspozit na Plavjah pri Trstu	10.—
Jakob Bajec, kurat v Šmihelu pri Sempetru na Krasu	6.—
Stava „koltrerjev“, 1 krona	—50
Josip Pichler, c. kr. okrajni tajnik v p. v Ljubljani, mesečnino za oktober, november in december po 1 krono	150
Neimenovana dobrotnica	1.—
Anton Čibasek, zlatomašnik in župnik v p. v Ljubljani 100 kron	50.—
Anton Stenovec, župnik na Selih pri Kamniku, mesečnino za julij, avgust, september, oktober, november in december	6.—
Dr. Martin Matek, profesor bogoslovja v Mariboru, mesečnino za december	5.—
Josip Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru mesečnino za december	5.—
Francisek Bohinec, župnik v Križih pri Trziču, drugi prispevek	5.—
Francisek Povše, vodja kmetijske sole v p. drž. in dež. poslanec v Ljubljani, dopolnilo letnega prispevka za leto 1893	45.—
Francisek Ban, poslovodja „katoliške tiskarne“ v Ljubljani, mesečnino za oktober, november, in december	3.—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemačev!

V Ljubljani, dne 23. decembra 1893.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Josip Šiška, knežškofijski tajnik v Ljubljani.

Umrli so:

21. decembra, Rihard Janežič, umir. hranilnični vodja 73 let, Knafove ulice 4, ostarelost. — Franca Schulz, paznikova žena 73 let, Marije Terezije cesta 14, ostarelost. — Andrej Valjavec posestnik, 57 let, Emonska cesta 10 kap. 22. decembra. Ivana Zotter, okraj. zdravnikaj vdova, 80 let, Kongresni trg 6, ostarelost. — Mihael Colnar, delavčev sin, 3 mesece, Streliske ulice 11, otrpnjenje možgan. — Elizabeta Sperling, črkostavčeva hči, 3¼, meseca Florjanske ulice 24, meningitis tuberculosa.

Tuji.

21. decembra.

Pri **Maliču**: Ladovik Demetr, jednoletni prostovoljec, iz Ljubljane. — Josip Wassermann, inženér, iz Trsta. — Julij Schlesinger, trgovec, z Dunaja. Pri **Sonu**: Ludovik pl. Hegedüs, c. in kr. fml.; Dodmassi iz Trsta. — L. Fischer in Steindler, trgovec, z Dunaja. — Rumel in Rabas z Višje Gore. — Breindl iz Celovca. — Friderika Kessler, zasebnica, s Krškega. Pri **avstrijskem curu**: Vertove, potovalec, iz Postojne. Pri **bavarskem dvoru**: Alojzij König, stud. med., iz Kočevja. Pri **Južnem kolodvoru**: Žaga, trgovec, iz Gorice. Hauser, inženér, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. jut.	730.0	5.4	brezv.	dež	47.50	
21. 2. u. pop.	729.5	8.6	sl. svzh.	oblačno	dež	
9. u. zveč.	730.8	6.6	sl. vzh.	dež		
Srednja temperatura 6.9 za 9.0 nad normalom						

Zahvala.

636 (1)

Za mnoge dokaze srčnega sočutja skazanega mej boleznijo, za mnoge lepe vence in časte spremlstvo pri pogrebu našega presrečno-ljubljene soproga, očeta, svaka in strijca blagorodnega gospoda

Josipa Svobode

lekarničarja in predsednika lekarničarskemu gremiju

izrekamo najsrčnejšo svojo zahvalo.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1893.

Žalujoča rodbina.

Mala Oznaniča

domačih zanesljivih trdk, katere naj naši številni naročniki in čitatelji pri naročilih upoštevati blagovolijo.

ADOLF HAUPTMANN

saloga odjnatih barv,
firnečev, lakov; tovarna kleja
v Ljubljani
Sr. Petra cesta 41 — Rastjeva cesta.

Filliala:
Slovene ulice 10 — 12 — 14.

Andr. Drušković trgovina z železnino
v Ljubljani,
Mestni trg št. 10.

Zaloga kuhinjske posode.

Andr. Boucon, stolar v Ljubljani,
Dunajska cesta 7,
Frühlichova hiša, II. dvorišče.

Največja zaloga
trstnatih in pletenih

Stolov,

stolov-zaklopnikov,
z letvicami,
klopj in miz-
zaklopnic.

Ilustrovani ceniki zastoj
in franko.

Ivan Kregar, pasar v Ljubljani,
Poljska cesta 8
(polig Alojzjevičeva).

Umetno izdelovanje
cerkvene posode
in orodja:

kelhov, monštranc, ciborijev,
lesencev, svetnikov itd. itd. iz
najboljše kovine, zlata in srebra.
Cene zelo nizke.

Josip Rebek, kjučar v Ljubljani,
Francovo nabrežje.

štedilnih ogrinjšč,
kjučev od aluminija.

Napeljevanje strelododov, hisnih
telegrafov. — Prevzemamo in izvrševanje
vseh ključarskih stavbniških del.
Za dobro, trajno delo jamči.

Oroslav Dolenc, v Ljubljani,
Gledalske ulice.

pristno čebelno-voščenih

voščenih zvrtkov in med. Zaloga brnja
in brtnovca, medenega žganja, vse po nizki
ceni. — Kupuje tudi med v panjeh in sodčkih,
vosek in suho satovje. — Za praznike priporočila
raznovrstno medenino na debelo in drobno.

Fr. Čuden urar v Ljubljani,
Mestni trg
nasproti ročavju.

Največja zaloga
švicarskih ur
žepnih in stenskih,
zlatih in srebrnih
veržic, ubanov,
prstanov, zapestnic.
Poprave natančno. — Za tajnost jamči.
Ilustr. ceniki na razpolago.

L. MIKUSCH
v Ljubljani, Mestni trg 15.

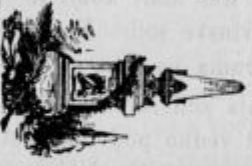

Največja zaloga
lastnoizdelanih:
solnčnikov
in
dežnikov
po najnižji ceni.
Poprave cenó, točno in dobro.

Ign. Čamerlik, kamnosek
v Ljubljani
Sv. Petra cesta — Poljske ulice

Zaloga nagrobnih spomenikov
po nizkih cenah.

Izvrševanje cerkvenih
kamnoseških del
Načrti in proračuni na željo.

Anton Kosir, jermenar v Ljubljani,
Kotodvorske ulice 24

Zaloga trpežno izdelanih
kovčgov in popotnih torbic
iz usnja in jadravine,
jedrnatega jermenja za stroje
po najnižji ceni.

M. Skrabec, stavbeni in galant, klepar
v Ljubljani Kongr. trg 17
Vsprejemamo in izvrševanje

kleparskih naročil
osebno
kritje zvonikov in streh
napeljevanje žlebov itd. itd.

Bogdan Oblak, urar na Vrhniki,
Notrarsko.

Izdelovanje matematično natančno
stolpnih ur.
po istinito nizki ceni. — Proračuni brezplačno.
Jamstvo 5 let.

Alojzij Korzika, odlikovani vrtnar,
Ljubljana,
Selenburgove ulice 6.

Zaloga zelenjadnega in cvetličnega
semena
cetic v loncih, šopkov in vencev
Ilustrovani ceniki franko.

Matija Horvat, čevljar v Ljubljani,
sv. Petra cesta 32.

Izdelovanje in zaloga obuvaj
za gospode
in gospe
Poprave točno in natančno po nizki ceni.

Anton Presker, krojač v Ljubljani,
sv. Petra cesta št 16

Izborna zaloga vsakovrstne
navrejene obleke za gospode
in otroke iz dobrega blaga.
Naročila na izdelovanje oblek po izbranim blagu
natančno in jako ceno.

FR. DOVGAN mizar v Ljubljani
Dunajska cesta 11.

Zaloga najraznovrstnejšega
likanega in politiranega pohištva
pripravljenega do najkvalitetnejšega po nizki ceni.
Ceniki na zahtevanje franko.

Fr. Siske dediči, v Ljubljani, Marije
Terezije cesta 6.

Zaloga najraznovrstnejših
trpežno izdelanih
kritih in prostih
v ož
po nizki ceni.

ANTON ZOREC trgovec z moko
v Ljubljani
Florjanske ulice 31, Dunajska cesta 22.

Zaloga
najraznovrstnejše moke
od najnavadnejše do najkvalitetnejše,
otrobov, koruze itd.

Fr. Stampfl v Ljubljani, Kongresni trg
(Tombalje) L. Koevska obrt.

Zaloga in prodaja
raznovrstnega blaga
prav licenčni razpeli, okviror za podobne svetnikov,
izpreobdelane palice, pletene torbice, igrače itd.
Opred. moje prodajalnice je res zanesljiva, in katerikoli
vohim prav najdemo.

Ignacij Žargi trgovina z drobnim blagom
v Ljubljani, sv. Petra cesta 1.

Zaloga
kramarskega blaga perila
potrebščin za šivilje in krojače, šopkov
in vencev.

Anton Turk knjigovez v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Vsprejemamo naročila
na vezanje knjig
Zaloga
pisalnega in risalnega orodja, molitve-
nikov, spisov za mladino itd.

Ana Hofbauer v Ljubljani
Gledalske ulice.

Zaloga
cerkvene obleke
kakor mašnih plaščev, pluvijal, dalmatik,
banderov, baldahinov itd. itd.
Vsprejemamo naročila na vsakovrstno vezenje.

Dominik Trojansček veliki posestnik in
trgovca z vinom
v Gorici, Via Municipio 8.

Volika zaloga
najboljšega vina
bellega in črnega, izvrstna rebula, teran in re-
foška v steklenicah.
Poskušnje na željo. — Cene istinito nizke.

Valentin Šubic podobar v Poljanah
pri Skofci Lokl.

Umeteljno izdelovanje
cerkvenih kipov in altarjev
po lastnem ali predloženi načrtu v
popolnem slogu.

Jakob Zalaznik, pek in sladničar
v Ljubljani.

Stari trg 21, v Rudečevi hiši,
priporočila vedno sveže pečen in ukusen
fino namizno pecivo,
najraznovrstnejše sladničarske izdelke
za slovesne prilike: primitive, krste, poroke,
godove itd. itd.

Ivan Soklič, v Ljubljani,
Gledal. ulice 6, Pod Tranko 1

Največja zaloga
klobukov in cilindrov,
klobukov
za hribolazce in lovce,
zimskih čepic, slamnikov
po nizkih, dobrem blagu primernih cenah.

Ivan Seunig, trgovina z usnjem v
Ljubljani, stari trg 7.

Izborna zaloga
vsakovrstnega usnja
za čevljarje, selarje, jermenarje.
Zaloga čevljarjskih potrebščin:
volne, ščetin, dlake;
trilje masi, tolčke za strojanje.

J. Klauer-ja, specializirana prodajalnica
v Ljubljani (Pri vožnju)

Mej dobriimi stvarmi naj-
boljši je
kranjski liker
iz planinskih zelišč
J. Klauer-ja
v Ljubljani, pred škofijo

Isti je nedosežen glede do-
brote in vpliva blagotrajno
na prebavne organe.
Glasom analize sodnega
kemika g. prof. Knapitscha
je ta kranjski liker iz pla-
ninskih zelišč popolnoma
čist in brez vseh zdravju
škodljivih snovi.

IVAN JAK v Ljubljani, Dunajska
cesta.

Največja zaloga
šivalnih strojev
raznih
pristrojev za vozarenje
biciklov, velodipelov itd.
Goniki franko na zahtevo.

Brata EBERL, črtilkarja v Ljubljani,
za Franciskansko cerkevjo.

Tovarna oljnatih barv,
firneža in laka.

Edina največja zaloga
Barlovega
izvirnega Karbolineja.
Ceniki 80 na razpolago.

Jern. Kopač, svečar v Gorici,
Solikanska cesta št. 9.

Izdelovanje in zaloga
pristno čebelno-voščenih sveč,
katere jako štedljivo gore, voščenih zvrtkov,
sveče itd. — Zaloga stena za svetilnice, po-
voskanega platna za oljarje, stoka z voskom
napolnjena za razsvetljavo.

Odlikovan s srebrno kolajno v Gorici l. 1891.

Filip Fajdiga, mizar v Ljubljani,
Slonove ulice 50.

Izborna zaloga
vsakovrstnih mebljev
likanih in politiranih
iz trdega in mehkega dobro osušenega
lesa po nizki ceni.

Krasne ilustrovane cenike sestavljam in bodo
v kratkem na razpolago.

JANEZ OGRIS puškar v Borovljah
(Ferlach) na Koroškem

izdeluje vsakovrstne
puške, samokrese
ter jamči za natančno izvršitev.
Vse od njega izdelane puške so preiz-
kušene od c. kr. preizkuševališča.
Slovenski ceniki so na razpolago.

Urban & Večaj, izdelovalci glinastih
v Ljubljani, Igriske ulice 8.

Velika zaloga
raznobarvnih pečij
kablje za štedilna ognja, sploh vsakovrstnih
glinastih izdelkov.

Delo trajno, cene nizke.

FR. WIZJAN v Ljubljani,
Rimska cesta št. 11.

Izdelovanje in zaloga
vóz, kočij
landavrejev, koliesjev,
ročnih vozčikov itd.
v poljubni obliki in raznih vzorcih.

Cene zelo nizke, delo zanesljivo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Katol.-politič. društva v Ljubljani
v torek, dné 9. jan., ob 5. uri popoldne
v rokodelskem domu,
Poljske ulice št. 10.

Dnevni red.

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Volitev odbora in dveh računskih preglednikov.
5. Slučajni nasveti.

Odbor

Katol.-političnega društva v Ljubljani.

Fin

predmeti lesne rezbarije

umetniška dela kakor:

razpela, svetniki, kapelice itd.

Kasete za nakit,
kasete za rokavice,
kasete in lončki za tabak,
kasete za smodke,
kasete za pismene znamke,

z godbo, igrajočo
najlepše znane
komade

jako pripravna za

božična darila

nadalje

punice in vozi za punice

zaradi prehajajoče sezone po znižanih cenah. Na-
posled velika množina

družbinih in otroških iger

Richterjeve omarice s kamenčki za stavbo
hiše, loterija, tombola, domino, šah itd. itd.
prodaja 631 3-3

Fr. Stampfel,

v Ljubljani na Kongresnem trgu (Tonhalle).

Kočevska domača obrt.

MATIJA HORVAT,

čevlarski mojster,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,

prilaga se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v
obila naročanja raznovrstnega

Obuvala

katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivo trpežnega
blaga in po zahtevi od najfinejše do najprostejše
oblike. 85 12-12

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdrav-
nikov najbolje priznani in priporočani prsni sirup raztaplja
slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast
do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo
jači in kroji. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fos-
forno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih
otročih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenici Her-
babnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti
20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

te sorej vselej izrečno Herbabnyjev apneno- železni
sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa
oblastveno protokolirana varstvena znamka na
vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati
niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi
kupili kake ponaredbe! 599 20-3 97 2-20

Osrednja razpošiljalnica za provinco: na Dunaju, le-
karna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBAB-
NY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje
lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubalđ pl.
Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupfer-
schmied, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Pro-
dam, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar. F. Prodam, M.
Mizzam, drog.; v Brezjah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd):
E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Ko-
metter, A. Egger v Novem mestu: A. pl. Sladoviz; v Št. Vidu:
A. Reichel; na Trbiču: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Sut-
tina, B. Biasoletto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini,
M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju:
J. Blažek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Svarilo!

Svarimo pred po-
naredbami, ki se
pojaviš pod enakimi ali podob-
nimi ime ali, a so vendar posvoji
sestavi in svojem učinku po-
polnoma različne od našega origi-
nalnega 22 let obstoječega pod-
fosfornasto kislega apneno-
železnega sirupa. Zahteva naj
te sorej vselej izrečno Herbabnyjev apneno- železni
sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa
oblastveno protokolirana varstvena znamka na
vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati
niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi
kupili kake ponaredbe! 599 20-3 97 2-20

Božjast.

se ozdravi, ne da bi se zopet povrnila, tisočeri do-
kazujejo ta čudovit vspeh znanosti. Obširna poročila
z marko za odgovor naj se pošljejo na: 604 20-3
'Office Sanitas', Pariz, 20 Boulevard, St. Michel.

606 Vi ne kašljate več, če rabite 20-3

Kaiserjeve prsne bonbone

ki so dobrega okusa in lajšajo kašelj, hripavost, prsni
in plučni katar. - Pristne v zavitkih po 20 kr. ima gosp.

Viljem Mayr, lekarničar na Marijnem trgu.

V jako pošteno hišo na deželi išče se

učenec

za specerijsko prodajalnico. Deček naj bode
star 13 do 15 let in nemščine vsaj deloma
zmožen. 634 4-1

Več pové upravništvo „Slovenca“.

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini in
slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe,

614 10-2 gospodom trgovcem

voščene zvitke in mēd

za prodajo v skafih po 15, 20, 40 kg težkih prav
po ceni. Za čebelarje

izvrstni garantirani pitanec

v skafih po 5 kg à kg 50 in 60 kr., skatlja 30 kr.,
pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu.

Dobiva se mēd v satovji in pitanec v
skafih po 20-40 kg prav po ceni.

Za birmo, Božič, Miklavža itd. pro-
daja raznovrstno medenino na debelo in
drobno.

Zaloga in prodaja

brinja in brinjevca

liter gld. 1'20, medeno žganje liter 1 gld.,
vse je lastni izdelek.

Kupuje tudi vsaki čas mēd v panjih,
sodčkih, kakor tudi vosek in suho sa-
tovje, po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in za-
gotavlja točno in pošteno postrežbo

Oroslav Dolence,

svečar in lektor, trgovina z medom i voskom,
Ljubljana. Gledališčne ulice 10.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici (Görz),
ulica Morelli št. 17,

se priporoča prečast. duhovščini za na-
pravo cerkvenih posod in
orodij iz čistega srebra, alpaka
in medenine po najnižji ceni v naj-
novejših in lepih oblikah. Stare reči
popravim ter jih v ognju posrebrim in
pozlatim. — Da si morejo tudi manj
premožne cerkve omisliti razne cerkvene
stvari, se bodo po želji prečastitih p. n.
gospodov naročnikov prav ugodni pla-
čilni pogoji stali.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno
in poštne prosto. 3 36-35

Uradne

in trgovske

KOVERTE

s firmo priporoča

KAT. TISKARNA

v Ljubljani.

Svetovni predmet. V vseh deželah sijajno uveden.

K Sargovo

priznано neobhodno

zobno čistilo

KALODONT

(zdravstveno preskušen.)

Jako praktičen na potovanjih. — Aromatično
osvežujoč. — Dobi se povsod.

Da je dobro prebavljanje najvažnejše, ako hočemo ostati zdravi in se dobro
počutiti, je znano slednjemu, ali malo kdo pomisli, da je zato neobhodno treba
dobrih, zdravih zob. Star pregovor pravi: »Dobro prežvečeno, je na pol prebav-
ljeno«, in ta pregovor se ne more dovoljkrat ponavljati.

Dvorni zobni zdravnik, cesarski svetnik E. M. Thomas na Dunaju,
prof. dr. Koch, in druge znanstvene autoritete, naposled dr. W. D. Miller,
profesor na zobozdravstvenem zavodu berlinskega vseučilišča v svojem delu:
»Mikroorganismen der Mundhöhle«, Leipzig, 1892, so spričevalno dokazali, da
se neprestano in v neverjetni množini delajo škodljive snovi v vlažnotopli
ustni votlini in se torej od tega nastajajočim večkrat jako nevarnim boleznim
moremo resno izogniti samo, če redno in vestno čistimo usta. Tesna zveza mej
spridenimi usti in spridenim želodcem se je z novjšimi preiskavami zanesljivo
konstatovala.

Voda sama pa vendar ne odstrani teh strupenih snovi. To se doseže
samo, če se rabi najbolje jutraj in zvečer kako varovalno skrbno pripravljeno
in preskušeno zobno čistilo, za kakeršno se »Sargov Kalodont« občno priznava,
ki se vedno bolj rabi, danes ga rabijo že milijoni, kar pač dokazuje, kaže vred-
nosti je to sredstvo. Rousseau je rekel: »Ženska z lepimi zobmi ni nikoli grda«.
Če skrbimo za zobe, se ne ohrani le lepota smehljajočih ust, temveč zagotovimo
si, da ostanemo zdravi in se dobro počutimo do visoke starosti.

Potrčila povedanega, priznanja in naročilna pisma iz najvišjih krogov so
pridejala na vsakemu kosu.

Svari se pred po zavitku podobnimi, varljivimi nič vrednimi
ponaredbami. 635 (10-1)

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1892	frankov	125,305,151
Letni dohodki premij in obresti dné 31. decembra 1892	"	22,840,056
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanika (1848)	"	271,905,620
V zadnji osemnajstmesčni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanika	"	125,732,050
skupni znesek vloženih ponudb	"	1,853,916,605
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno	"	

glavni zastop v Ljubljani

435 (12-4)

pri

Gvidu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3 b.

Orodja za sitno žaganje v kasetah

(Laubsäge-Werkzeuge),

drsalnice,
sobna telovadna orodja,
različne

svetilke za petrolej
priporočila za božična in novoletna darila

Andr. Druškovič,

železarija.

632 7-3

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upegneno pohištvo
samo iz napojenega ma-
sivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovnica.
(230 52-35)

V. zvezek:
POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti
23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“
v Ljubljani.

Dobé se še II., III. in IV. zvezek.

Velečastilj duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam podpisana
svojo izborna zaloga mnogovrstnega blaga za vsakoršno

cerkveno obleko

dalje krasno in trpežno izdelane

mašne plašče, pluvijale, dalmatike, bandera,
zastave, baldahine in banderčke pred sv. R. Telesom.

Razno blago za cerkveno perilo, istotako že izgotovljeno, kakor: albe,
koretije, korporale in raznovrstne rutice imam vedno v veliki izbiri v zalogi.

Naročila na vzenje izvršujem točno ter preskrbim zameno, popravo
in prenovljenje starega cerkvenega orodja.

V zalogi imam tudi pasarske cerkvene izdelke, n. pr.:

monštrance, svetilnice, križe, svečnike,
kelihe, lestence itd.

ter izvršim naročila pošteno, točno in po primerno mogoče nizkej ceni.

Velečastitim naročnikom

veselo, srečno novo leto!

Velespoštovanjem

624 12-2

ANA HOFBAUER v Ljubljani.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Darilo o Novem letu:

POMLADNI GLASI

posvečeni
SLOVENSKI MLADINI.

II. in III. zvezek

Uredil
ALOJZIJ STROJ.

Založili sotrudniki.
Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani,
1893.

Prodaje se v Katoliški
Bukvarni mehko
vezan izvod po 20 kr.,
lečno vezan po 30 kr.,
po pošti 5 kr. več.

Pismena naročila spreje-
ma tudi **Ivan Štrukelj**
v ljubljanskem semenišči.

II. zvezka
je še nekoliko izvodov
ravno tam in po isti ceni
na prodaj.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Preselitev trgovine v Kamniku.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu javljam, da sem
se preselil

v svojo las. no hišo tik farne cerkve št. 15 v Kamniku,
v predmestji na Šutni

in bodem tu otvoril na novega leta dan

prodajalnico špecerijskega blaga
in kupčijo z vinom in žganjem.

Priporočam se prav uljudno v obilo nakupovanje, zagotavljač
uljudno postrežbo s svežim in dobrim blagom po možno nizki ceni.

Velespoštovanjem

Anton Svetic,
trgovec.

627 3-2

Pri zlatem drž.
jabolku.

J. Pserhofer

Zum goldenen
Reichsapfel.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, so
staroznana zdravilno sredstvo. — Ze mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene,
mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrst-
nega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami
21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovanej pošiljavi po po-
vzeti 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljati: 1
zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji
4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Manj nego jeden zavoje
se ne mora odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecno J. Pserhoferja
kri čistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na
navodilu za rabo stoječi imenski pečat J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s franko pošiljat-
vijo 65 kr. — Trpotčev sok proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd., 1 stekl.
50 kr. — Ameriška maža za protin, 1 lonček 1 gld. 20 kr. — Prašek proti po-
tenju nog, škatljica 50 kr., s frankovano pošiljativjo 75 kr. — Balzam za gušo,
1 flakon 40 kr., s franko pošiljativjo 65 kr. — Zdravilna esenca (Praške kap-
ljice), proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd., 1 stekl. 22 kr. — Angleški
čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr. — Fijakarski prašek, proti kašlju itd.,
1 škatlja 35 kr., s frankovano pošiljativjo 60 kr. — Tannochinin-pomada J. Pser-
hoferja, najboljšje sredstvo za pospeševanje las, 1 škatljica 2 gld. — Univerzalni
obliž prof. Steudel-a, sredstvo primerno ranam, oteklinam itd., 1 lonček 50 kr., s
s frankovano pošiljativjo 75 kr. — Universalna čistilna sol A. W. Bulrich-a,
domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov izva še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu-
in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na
zahtevanje točno in po ceni preskrbe.

Pošiljativje po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljativji zneska, večje pa
tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaz-
nici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljativjah s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi

625 12-1

v Ljubljani pri G. Piccoli-ju.

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je
Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu uživanju namekane ali s surrogati pomešane navadne kave
lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravjšjo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Pona-
redeb se skrbno izogibaj. — 1/2, kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

33 52-52

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr, 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpenju v v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v 203 37

lekarni Trnkoezi-ja

v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Jedino pristni čudotvorni balzam

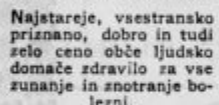
(2) lekarja 602 (52)

A. Thierry - ja

v Pregradi pri Rogški Slatini na Hrvaškem.

Lajša kašelj, ozdravlja prsi in pljuča ter vnanje in notranje skoraj vse bolezni. V nobeni rodbini ni ne smel manjkati kot prva pomoč. Jeden sam poskus bode bolj pomenil nego to oznanilo. — Pristen in neponarejen je balzam le tedaj, ako je vsaka steklenica zaprta s srebrnim zaporkom, v kateri je vtisnena trdnica

A. Thierry, lekarna pri angelju varhu, Pregrada

Najstareje, vsestransko priznana, dobro in tudi zelo ceno obče ljudsko domače zdravilo za vse zunanje in znotranje bolezni.

ako ima vsaka steklenica rudoč listek in je zavita v rabilen navod, na katerem je ista varstvena znamka z istim napisom kakor zgoraj. — Vsi drugi balzami, ki niso zaprti z mojim zaporkom, in vsi balzami, ki nimajo teh zunanjih znamenj, so ponarejeni posnetki, ki imajo v sebi tudi prepovedane, škodljive in drastične tvari, kakor „aloja“ in druge. Tak balzam naj vsakdo kar vrne. Ponarejalce in posnemalce mojega balzama ogradim po zakonu varstvenih znamk pri sodišču in ravno tako tudi prodajalce ponarejenih izdelkov. — Zvedenci vis. kralj. vlade (št. 5782, B. 6108) so ga preiskali ter priznali, da moj izdelek nima v sebi škodljivih tvarin. Dobi se v največ lekarnah. Kjer pa ni zaloga mojega balzama, naroči naj se naravnost in naslovi Lekarna pri angelju varhu A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogški Slatini. — Do vseh poštah postaja avstro-ogrskih velja s frankirano pošiljavo: 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 kron, 60 malih ali 30 dvojnih steklenic 12 kron 60 vin.; za Bosno in Hercegovino velja frankirana pošiljavo 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 5 kron, 60 malih ali 30 dvojnih steklenic 15 kron. — Razpošilja ga samo za poslani denar ali po poštnej povzetju.

Moč in delovanje pravega angleškega čudotvornega mazila.

Schutzengel-Apolheke

des A. THIERRY in PREGRADA

zakonito registrirana varstvena znamka.

Angleško čudotvorno mazilo je za uporabo kolikor starejše toliko izvrstnejše. Priporočljivo je torej družinam, da imajo vedno pri rokah to edino varovalno sredstvo.

Manj ko dve pušici se ne razpošiljata; pošlje se to za poslani denar ali s povzetjem. Poština, vozni list, zavijanje itd. ter dva lončka velja 3 kron 40 vinarjev.

Mnogoštevilna spričala so na razpolago.

Kupovalce svarim pred ničvrednim ponarejenim mazilom in prosim, naj vsakdo pazi na vrhu lončka vganjeno varstveno znamko in trdko „Lekarna angelj varuh A. Thierry-ja v Pregradi“. Vsak lonček mora biti zavit v ravno tak rabilen navod z varstveno znamko. Ponarejalci in posnemalci mojega edinega čudotvornega mazila so strogo kaznjivi po zakonu glede varstva znamk, istotako tudi prodajalci ponarejenih izdelkov.

Dobiva se edino le v **lekarni „angelja varuha“ A. Thierry** v Pregradi pri Rogški Slatini.

Uradno in zdravniško potrjeni predpis, kako se pripravlja, je na razgled. Dobiva se skoro po vseh lekarnah. — Kjer ni nikake zaloge mojega balzama, naj se naročuje neposredno in naredi naslov: Lekarna pri „Angelju varuhu“ A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogški Slatini.

Številka zapisnika varstvenih znamk za Avstro-Ogrsko je: 4524.

Glasovita

radi svojega učinka, odlikovana radi svojih zdravilnih lastnosti z častno diplomo in zlato svetinjo na razstavi v Londonu in Parizu, z zlato svetinjo v Briselju in Tunisu. 324 26

želodčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarja v Ljubljani

je vspešno dietetično sredstvo, katero krepi in zdravi želodec, kakor tudi opravi prebavnih organov izbornu pospešuje.

Izpelovatelj razpošilja jo proti povzetju zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 36 nove., po 55 steklenic (zaboj tehta 5 kg) za 5 gl. 26 nove. Poštino plača vedno naročnik. Cena eni steklenici 10 novcev.

Večjo množino tirolskega in dolenskega

Levin

le pristno blago, — ponuja po primeru nizki ceni v posodah od 10 litrov višje

Jos. Paulin

v Ljubljani, Marjiu trg št. 1.

426 7

!Darila za božične praznike!

po prav nizkih cenah.

Priporočam vsake vrste 613 6-4 žepne ure, stenske ure in prav lepe ure z nihalom, nove vrste verižice, uhane, prstane, zapestnice in vse, kar v to stroko spada.

Pa še nekaj novega!

Slučajno sem v Švici veliko urarskega blaga kupil, ter ga hočem tudi po ceni razprodati.

Za prav obilen poset se priporoča

Fran Čuden, preje Slonove ulice, zdaj Glavni trg št. 25.

Brata Eberl,

338 26-25

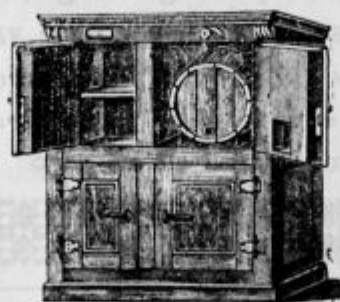
izdelovatelja napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in mebelje.

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Prevzameta vsa v njih stroko spadajoča dela v mestu in na deželi. Dobra, fina dela, najnižje cene.

Najnižje cene in najboljše blago.

272

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, raznovrstna železnina, cement, okove itd. pri

Andreju Druškoviču,

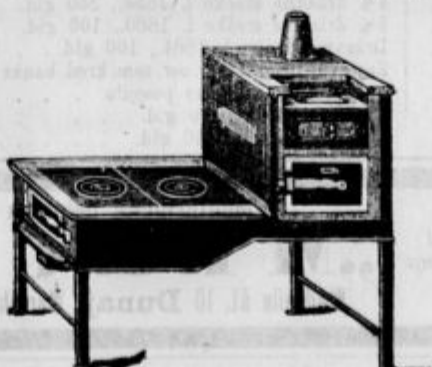
v Ljubljani

Mestni trg 10.

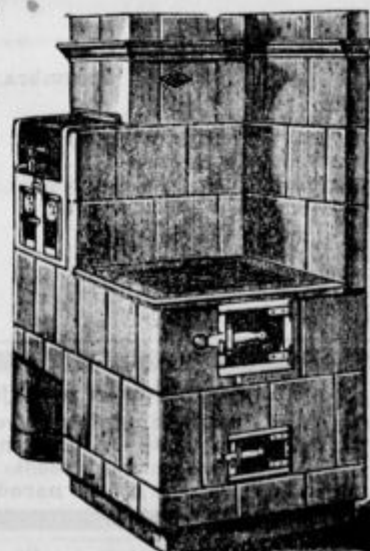
ZALOGA

34

nagrobni križev, štedilnikov in njih posameznih delov, ledenic, finih žag itd. po najnižjih cenah.

Zaloga železniških šin po najnižjih cenah.

Najnižje cene in najboljše blago.

Primerna božična in novoletna darila!

Friderik Hoffmann,
urar, 620 26-2
na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo
zalogo vseh vrst
žepnih ur
v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu,
ravno tako tudi
**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**
in le dobre do najfineše kakovosti po naj-
nižjih cenah.
Specijalitete in novosti žepnih nihalnih, stenskih in bu-
dilnih ur so vedno v zalogi.
Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

V letu 1838. v Trstu osnovana
e. k. privileg.
zavarovalna družba
RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ,
katere
generalnega zastopa pisarne
na Dunaju 53 12-7
v družbini hiši, mesto, Weihburggasse št. 4,
in katero v vseh deželnih glavnih mestih in znamenitejših krajih
avstro-ogerske države
zastopajo generalni, glavni in okrajni zastopi,
zavaruje po najnižjih cenah proti
požaru poškodbam pri prevaževanju in po toči, dalje člo-
veško življenje v raznih kombinacijah in proti zgubam pri
najemnini vsled požara ali razpoka.
Glavni zastopnik v Ljubljani: IVAN PERDAN.

Zaloga in zavod za izvršitev oblek za prečast. duhovščino

„pri rudečem križu“

VILJEMA SKARDA

IV., Waltergasse 1, Dunaj, IV., Favoritengasse 28

priporoča za zimo 1893/94:

Gorko zimsko obleko za duhovnike

kot: Havelock, zimske suknje, ovratnike k plaščem, duhov-
niške suknje, telovnike z rokavi, zimske hlače itd. itd.,

dalje

vsakovrstne kožuhe

za potovanje in mestno uporabo,

zimske čepice, zimske rokavice itd. itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške čepice.

Paramente

preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje vse iz najboljšega, trpežnega blaga, natančno izdelano.

Naročila izvršujejo se točno; neugajajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke.

Blago po meri je na razpolago.

Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačne.

Dunajska borza.

Dné 22. decembra:

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 50 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 " 30 "
Zlata renta 4%, davka prosta	118 " 40 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 " 60 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1002 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	343 " 75 "
London, 10 funtov strl.	124 " 70 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 93 "
Cesarski cekini	5 " 95 "
Nemških mark 100	61 " 30 "

Dné 21. decembra.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. 40 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	93 " 80 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	145 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	194 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 30 "
4% kranjsko deželno posojilo	97 " 60 "
Kreditne srečke, 100 gld.	196 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	69 " 25 "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	138 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	19 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 25 "
Salmove srečke, 40 gld.	71 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	48 " — "
Ljubljanske srečke	25 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2900	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	107 " 25 "
Papirnih rubeljev 100	132 " — "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšeza dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wellzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.